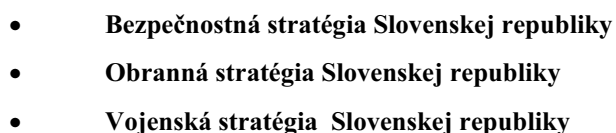

KAPITOLA I

ÚVOD

1.0 Zmena bezpečnostného prostredia

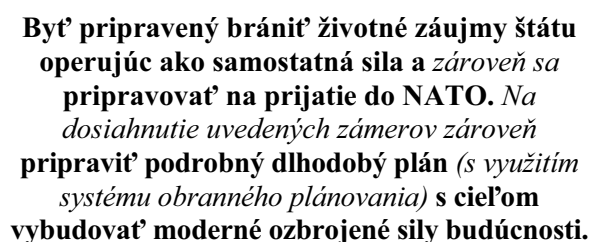
Obranná politika Slovenskej republiky je zameraná na zachovanie dostatočnej vojenskej spôsobilosti zabezpečujúcej suverenitu, nezávislosť a teritoriálnu integritu krajiny, ako aj na prispievanie k mieru a stabilite v euroatlantickom priestore. Súčasnú prostredie v oblasti medzinárodnej bezpečnosti je charakterizované skončením globálnej konfrontácie, ktoré podstatne znížilo pravdepodobnosť rozsiahleho ozbrojeného konfliktu. Slovenskej republiky sa to týka tým skôr, že má viac ako 90 % spoločných hraníc s členskými krajinami Severoatlantickej aliancie (NATO). Výsledkom toho je, že pravdepodobnosť akéhokoľvek jej vonkajšieho ohrozenia je nízka. Hoci je hrozba globálnej konfrontácie, ohrozenia vyvolané vznikom a eskaláciou regionálneho ozbrojeného konfliktu zostávajú. Napriek nižšej pravdepodobnosti ich výskytu vytvárajú pre Slovenskú republiku reálne obavy. Podmienky ohrozenia a celkové bezpečnostné prostredie sú výrazne odlišné od podmienok v minulosti. Reakciou na uvedenú situáciu je aj zmena v bezpečnostnej politike vyjadrená v novej Bezpečnostnej stratégii Slovenskej republiky, Obrannej stratégii Slovenskej republiky a Vojenskej stratégii Slovenskej republiky. Vo všetkých týchto stratégiách sú členstvo v NATO a modernizácia ozbrojených síl považované za priority. Navrhovaná vojenská reforma a modernizácia označovaná termínom *Ozbrojené sily Slovenskej republiky - model 2010* predstavuje zásadnú zmenu smerovania oproti predchádzajúcim pokusom. Základným dokumentom a hlavným zdrojom usmernenia pre spomenutú reformu je Vojenská stratégia Slovenskej republiky.

-
- **Bezpečnostná stratégia Slovenskej republiky**
 - **Obranná stratégia Slovenskej republiky**
 - **Vojenská stratégia Slovenskej republiky**

Obrázok I-1 Strategické dokumenty Slovenskej republiky

2.0 Vojenská stratégia Slovenskej republiky

Vojenská stratégia Slovenskej republiky definuje strategické smerovanie a zásady rozvoja ozbrojených síl; je základným strategickým dokumentom v systéme obranného plánovania v rezorte ministerstva obrany. Vojenská stratégia Slovenskej republiky rozpracúva vojenské poslanie a úlohy ozbrojených síl pri zabezpečení obrany štátu a ochrany

Byť pripravený brániť životné záujmy štátu operujúc ako samostatná sila a zároveň sa pripravovať na prijatie do NATO. Na dosiahnutie uvedených zámerov zároveň pripraviť podrobný dlhodobý plán (s využitím systému obranného plánovania) s cieľom vybudovať moderné ozbrojené sily budúcnosti.

Obrázok I-2 Štruktúra Vojenskej stratégie Slovenskej republiky

obyvateľstva a majetku definované v Obrannej stratégii Slovenskej republiky; odpovedá na otázku, aké sú súčasné a budúce ohrozenia Slovenskej republiky, akým možným konfliktom môže čeliť, aké je akceptovateľné riziko, pričom vychádza zo súčasnej charakteristiky geopolitického prostredia. Definuje dnešné a budúce určenie, poslania a úlohy ozbrojených síl, ich úroveň, zloženie, operačné schopnosti, požiadavky na výcvik a dlhodobé zabezpečenie. Určuje základné zásady a priority plánovania zdrojov v rezorte ministerstva obrany.

2.1 Analýza ohrození

Základom tvorby Ozbrojených síl Slovenskej republiky – model 2010 bola Vojenská stratégia Slovenskej republiky a analýza ohrození, ktorým v súčasnosti Slovenská republika môže čeliť.

2.1.1 Vojenské ohrozenia

Za vojenské ohrozenia pre Slovenskú republiku sa považujú:

- **rozsiahly ozbrojený konflikt** - pravdepodobnosť vzniku tohto typu konfliktu, ktorý sa predpokladal počas studenej vojny, je v súčasnosti nízka, pričom možno očakávať, že čas výstrahy a čas prípravy bude dostatočne dlhý. Určenie času výstrahy a času prípravy musí byť podložené podrobnými analýzami konkrétnych ohrození. Napriek tomu sa môže súčasné prostredie zmeniť a môžu sa rozvinúť podmienky na vznik rozsiahleho ozbrojeného konfliktu, čím bude výrazne ohrozená bezpečnosť Slovenskej republiky;
- **regionálny ozbrojený konflikt** - Slovenská republika sa nachádza v blízkosti oblastí možných regionálnych napätí, čo zvyšuje pravdepodobnosť, že bude postihnutá regionálnym ozbrojeným konfliktom. Okrem priameho ohrozenia ozbrojeným konfliktom môže táto situácia zahŕňať asymetrické výzvy, ako sú informačná vojna, psychologická vojna a nekonvenčné bojové operácie. Čas výstrahy a čas prípravy môžu byť kratšie, ako v prípade rozsiahleho ozbrojeného konfliktu, a preto sú potrebné podrobné analýzy.

2.1.2 Nevojenské ohrozenia

- **Nevojenské ohrozenia všeobecného charakteru** predstavujú nový fenomén pre tretie tisícročie s dôrazom na medzinárodný terorizmus, na ktoré musia reagovať ozbrojené sily.

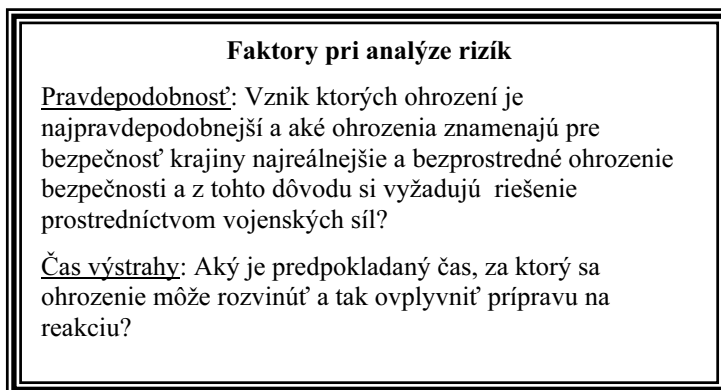
Medzi ďalšie nevojenské ohrozenia patria napr. nezákonný obchod so zbraňami vrátane jadrových, biologických a chemických zbraní, medzinárodne organizovaná kriminalita, nekontrolovaná migrácia alebo masový príval utečencov, náboženský alebo etnický extrémizmus a rozbroje, sociálne nepokoje a množstvo ďalších činností, ktoré v prípade, že sa neriešia, môžu prerásť do ozbrojeného konfliktu. Osobitnú pozornosť si zasluhuje hrozba rozširovania zbraní hromadného ničenia, ktorá predstavuje vážne riziko tak pre celú spoločnosť, ako aj pre nasadené vojenské sily.

- **Teroristické aktivity** – zvláštna pozornosť z hľadiska bezpečnosti štátu je venovaná nevojenskému ohrozeniu, ktoré predstavuje medzinárodný terorizmus. Vzhľadom na narastanie počtu a na rozsah teroristických operácií musia byť ozbrojené sily pripravené poskytovať osobitnú vojenskú podporu orgánom zodpovedným za ich riešenie.
- **Prírodné a ekologické katastrofy** - táto kategória je najpravdepodobnejšia a najmenej predvídateľná z ohrození, ktorým Slovenská republika čelí. Takéto udalosti môžu výrazne ovplyvniť kvalitu životného prostredia, bezpečnosť a zdravie obyvateľstva, ako aj stabilitu a rozvoj ekonomiky. Ozbrojené sily majú určité organické spôsobilosti, ktoré sú k dispozícii na pomoc orgánom verejnej moci pri riešení uvedených ohrození.

Nevojenské ohrozenia s dôrazom na terorizmus sú významným faktorom celkového bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky, ak by sa neriešili, mohlo by to prerásť do ozbrojeného konfliktu. V úzkej spolupráci s ostatnými štátnymi orgánmi im treba venovať pozornosť. Ozbrojené sily musia byť pripravené poskytnúť v súlade s príslušnými právnymi predpismi podporu ozbrojeným bezpečnostným zborom, ozbrojeným zborom, hasičskému a záchrannému zboru a záchranným službám.

2.2 Analýza rizík

Vo Vojenskej stratégii Slovenskej republiky je zapracovaná koncepcia rizika¹⁾ ako plánovací faktor. Analýza rizika bola zvlášť dôležitá najmä vzhľadom na modernizačné úsilie a reformu ozbrojených síl. Táto analýza zahŕnula niekoľko faktorov, z ktorých najdôležitejšími boli pravdepodobnosť vzniku a predpokladaný čas výstrahy. Hlavným cieľom analýz bolo definovanie úrovne rizika, ktoré bolo považované pre Slovenskú republiku za akceptovateľné. Výsledkom bola zhoda v otázke požadovaného zloženia ozbrojených síl, ako aj v otázke rozsahu a časového plánu modernizačného úsilia.

Obrázok I-3 Analýza rizík

Analýza rizika uvedená vo Vojenskej stratégii Slovenskej republiky zhodnotila pravdepodobnosť výskytu známych ohrození, pravdepodobný čas výstrahy, dispozičný čas prípravy, ale aj možnosť potenciálnej pomoci pre Slovenskú republiku zo strany aliančných, príp. koalíčných síl pri reakcii na tieto ohrozenia.

Výsledkom tejto analýzy je návrh, že pri rozsiahlom ozbrojenom konflikte bude akceptovaná vysoká miera možného rizika a že aktívna časť ozbrojených síl bude navrhnutá v prvom rade na základe scenára regionálneho ozbrojeného konfliktu.

¹⁾ Vo Vojenskej stratégii Slovenskej republiky sa pod pojmom „riziko“ rozumie pravdepodobnosť, že obranné spôsobilosti štátu, zdrojovo zabezpečené v mieri, nebudú zodpovedať všetkým potrebám pri riešení uvedených vojenských a nevojenských ohrození.

Proces reformy a modernizačného úsilia ozbrojených síl Slovenskej republiky je priamo prepojený s Vojenskou stratégiou Slovenskej republiky, a to najmä s uvedenými analýzami ohrozenia a rizika. Súčasné reformné úsilie musí vychádzať zo stavu ozbrojených síl, ktorý je stručne charakterizovaný v nasledujúcej časti.

3.0 Súčasné podmienky

Zloženie a počty

Armáda Slovenskej republiky sa skladá z pozemných síl a vzdušných síl. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy Slovenskej republiky pre zabezpečenie obrany, výstavbu a riadenie Armády Slovenskej republiky. Generálny štáb Armády Slovenskej republiky riadi činnosť Armády Slovenskej republiky. Na jeho čele stojí náčelník Generálneho štábu Armády Slovenskej republiky, ktorý velí vojskám Armády Slovenskej republiky. Tabuľka I-4 uvádza plánovaný stav počtov na základe rozhodnutia Rady obrany štátu z 18. apríla 2000. Konečný počet k 31. decembru 2000 sa dosiahol ďalšou redukciou počtov takto:

Rezort ministerstva obrany k 31. decembru 2000		
	Vojaci	obč. zam.
MO SR/GŠ ASR	650	490
pozemné sily	16 500	2 096
vzdušné sily	10 200	2 025
ostatné jednotky	9 911	8 786
SPOLU	37 261	13 397

Tabuľka I-4 Tabuľkové počty

Rozpočtový proces v rozpočtovej kapitole Ministerstva obrany Slovenskej republiky a vyčlenenie zdrojov

Rozpočtový proces v rozpočtovej kapitole Ministerstva obrany Slovenskej republiky sa v posledných rokoch zmenil s cieľom poskytnúť väčšiu zodpovednosť veliteľovi pozemných síl a veliteľovi vzdušných síl. Boli vytvorené podmienky na integráciu rozpočtového procesu do systému obranného plánovania. Celkovo objem výdavkov na obranu ako podiel HDP vzrástol. Bolo to najmä v dôsledku investičných výdavkov. V porovnaní s rokom 2000 vzrástli investičné výdavky v roku 2001 o 12,2 %. Hlavnou príčinou tohto nárastu investičných výdavkov bolo plnenie partnerských cieľov. Rozpočtové výdavky podľa typu a druhu vojska

sú znázornené v tabuľke I-5. Napriek uvedenému nárastu výdavkov stále nepostačujú finančné zdroje na náležitý výcvik a prevádzku pozemných síl a vzdušných síl pri ich súčasných početných stavoch, výstroji, vybavení a rozsahu infraštruktúry. Za súčasných podmienok nemožno dosiahnuť potrebnú úroveň výcviku, údržby výstroja a výzbroje, opravy infraštruktúry, modernizácie výstroja a výzbroje a kvality života personálu.

Rezort ministerstva obrany	Výdavky (mil. Sk)	Pomer (%)
MO SR/GŠ ASR	1 073,20	5,9
pozemné sily	5 660,92	31,1
vzdušné sily	4 399,45	24,2
ostatné organizácie	7 062,32	38,8
SPOLU	18 195,89	100,0

Tabuľka I-5 Vyčleňovanie rozpočtových zdrojov v roku 2001

Personálny manažment

Súčasný systém personálneho manažmentu nezodpovedá štandardom NATO a je potrebné ho prepracovať. Postupy používané pri zaraďovaní, povyšovaní a pri výbere do škôl nie sú spojené s prísnyim hodnotiacim procesom.

Výcvik

Súčasný systém výcviku nepodporuje bojovo orientovaný výcvik, ktorý je základným princípom NATO. Neštandardizovaný základný a odborný výcvik nastupujúcich vojakov základnej služby a vybraných profesionálnych vojakov vedú vyčlenení inštruktori v 45 samostatných vojenských zariadeniach. Tento systém má negatívny dosah na bojovú pripravenosť, pretože zostáva málo času na výcvik jednotiek v jednotlivých etapách výcviku. Pri deväťmesačnej dĺžke základnej vojenskej služby sa výcvik vykonáva len na úrovni roty (batérie), a nemožno vykonávať výcvik na úrovni práporu (oddielu). Z toho dôvodu jednotky dopĺňované vojakmi základnej vojenskej služby nemôžu dosiahnuť a sústavne udržiavať požadovanú úroveň bojovej pripravenosti.

Poddôstojníci

Poddôstojnícky systém nezodpovedá potrebám Armády Slovenskej republiky a nie je kompatibilný so systémom zaužívaným v armádach členských štátov NATO. Väčšina zo súčasných poddôstojníkov v Armáde Slovenskej republiky sú vojaci základnej služby, ktorí sú povyšovaní na zodpovedajúcu vojenskú hodnosť poddôstojníka, bez primeraných skúseností a prípravy, v porovnaní s armádami členských štátov NATO. Ako počiatočné opatrenie s cieľom napraviť tento stav sa v októbri 2001 uskutoční kurz na prípravu vybraných poddôstojníkov - profesionálov pre funkcie inštruktorov. Títo inštruktori budú potom schopní cvičiť ostatných poddôstojníkov na veliteľov jednotiek a inštruktorov.

Logistika a infraštruktúra

Reforma logistiky prebieha už od začiatku účasti Slovenskej republiky v programe NATO Partnerstvo za mier. Aj keď boli zdôrazňované otázky interoperability a kompatibility, súčasný stav logistiky sa nezhoduje s požiadavkami interoperability a kompatibility s armádami členských štátov NATO.

Legislatíva

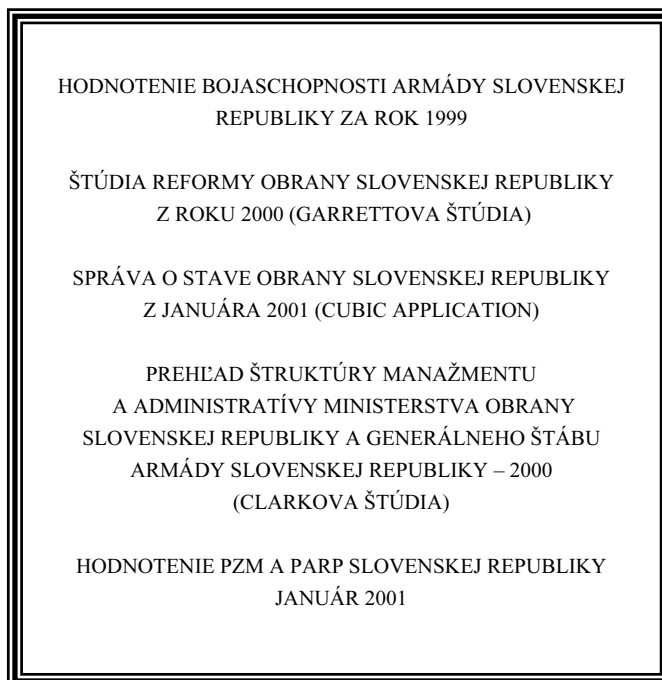
- Slovenská republika sa v rámci prístupového procesu do NATO zaviazala **odstrániť všetky ústavné a iné právne prekážky súvisiace s potenciálnymi záväzkami vyplývajúcimi z kolektívnej obrany a v širšom ponímaní aj z kolektívnej bezpečnosti.** Novelou Ústavy Slovenskej republiky boli odstránené všetky ústavné prekážky, ktoré súviseli s kolektívnou bezpečnosťou. V nadväznosti na novú ústavnú úpravu vypracovalo Ministerstvo obrany Slovenskej republiky návrhy zákonov, najmä v oblasti bezpečnostnej legislatívy, ktoré vymedzujú právomoci veliteľov. Veliteľské právomoci sú upravené tak, aby veliteľ mohol samostatne konať aj v krízových situáciách.
- Pokračuje sa v legislatívnom procese prípravy a prerokovania návrhov zákonov, ktoré súvisia s bezpečnosťou Slovenskej republiky. V apríli 2001 Národná rada Slovenskej republiky schválila novelu zákona o štátnych hmotných rezervách, ako aj zákon o núdzových zásobách ropy a ropných výrobkov a o riešení stavu ropnej núdze. Do schvaľovacieho procesu je potrebné pripraviť v roku 2001 tieto zákony: zákon o hospodárskej mobilizácii, zákon o integrovanom záchrannom systéme, novela zákona o civilnej ochrane obyvateľstva.

Úlohy v legislatívnej oblasti sú plánované tak, aby aproximácia k právnym štandardom NATO bola rovnomerne rozdelená na obdobie 3 až 4 rokov. Najdôležitejší legislatívny proces prebieha v rokoch 2001 a 2002.

4.0 Reforma Ozbrojených síl Slovenskej republiky – Ozbrojené sily Slovenskej republiky – model 2010

Predchádzajúce pokusy o reformu sa zamerali iba na obdobie do roku 2002 a neposkytovali jasnú predstavu o budúcich ozbrojených silách ani o požiadavkách na členstvo v NATO. Toto úsilie nemalo podporu v takých strategických dokumentoch, akými sú Bezpečnostná stratégia Slovenskej republiky, Obranná stratégia Slovenskej republiky a Vojenská stratégia Slovenskej republiky a celkové reformné úsilie bolo vážne podfinancované. Hoci sa úroveň výcviku Armády Slovenskej republiky reorganizáciou pozemných a vzdušných síl mierne zlepšila, útvary a jednotky nie sú vycvičené na úrovni vysokých noriem bojovej pripravenosti. Armáda Slovenskej republiky je stále vo veľkej miere produktom minulej zdedenej štruktúry, ktorá je neefektívna a finančne nedostupná. Viacero nedávnych štúdií a hodnotení vrátane hodnotenia programu Partnerstvo za mier a PARP 2001 NATO doručeného vo februári 2001 potvrdili vážnosť problémov, ktorým Armáda Slovenskej republiky čelí. V takýchto reálnych podmienkach sa začal rozsiahly program s cieľom reštrukturalizovať a reformovať Armádu Slovenskej republiky. Návrh Ozbrojených síl Slovenskej republiky – model 2010 znamená úplne novú, vyššiu kvalitu ozbrojených síl. Táto kvalita sa zabezpečí prostredníctvom obranného plánovania.

Potreba reformy a modernizácie ozbrojených síl, ktorá je obsahom tejto kapitoly, vyplynula z Bezpečnostnej stratégie Slovenskej republiky, Obrannej stratégie Slovenskej republiky, Vojenskej stratégie Slovenskej republiky a je podporovaná hodnoteniami v dokumentoch na obrázku I-6. Uvedené správy zdôraznili niekoľko oblastí, ktoré si vyžadujú intenzívnejšiu reformu a oblasti, v ktorých sú súčasné obranné plány príliš ambiciózne. Spoločným znakom uvedených hodnotení je zistenie, že Armáda Slovenskej republiky sa nedokázala pretransformovať dostatočne rýchlo na ozbrojené sily založené na západných doktrínach a realistickejších podmienkach ohrození. Mimoriadne kritický je stav v zabezpečení zdrojov z hľadiska plánovanej veľkosti Armády Slovenskej republiky a množstva výzbroje, ktorá si vyžaduje modernizáciu. Vo viacerých správach bola zdôraznená nevyhnutnosť dopracovať komplexnú stratégiu.

Obrázok I-6 Hodnotenia a správy

5.0 Dlhodobý plán štruktúry a rozvoja ozbrojených síl Slovenskej republiky

V marci 2001 sa začal dlhodobý plánovací proces s cieľom začať reformné úsilie potrebné na dosiahnutie modernizovaných ozbrojených síl do roku 2010. Tieto moderné ozbrojené sily označované ako Ozbrojené sily Slovenskej republiky - model 2010 musia zabezpečiť všetky spomenuté aspekty Vojenskej stratégie Slovenskej republiky. Musia byť založené na modernej, vojenskej koncepcii 21. storočia, musia byť flexibilné, efektívne, mobilné, technicky vyspelé, udržateľné a plne interoperabilné so silami NATO.

Základom na radikálnu zmenu je dlhodobý plán štruktúry a rozvoja ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len „dlhodobý plán“) a jeho prepojenie s kvalifikovaným odhadom rozpočtu. Jeho navrhovaná osnova je v bode 5 tohto dokumentu. Plán sa zaoberá nákladmi, ktoré vzniknú reformou a modernizáciou vrátane prechodu na menšie profesionálne ozbrojené sily, vytvorením ozbrojených síl schopných nasadenia, nahradením zastaraného výstroja a výzbroje takým výstrojom a výzbrojou, ktoré sú kompatibilné s NATO, a tiež zvýšením operačnej pripravenosti s cieľom dosiahnuť štandardy NATO.

Hodnotenia aktuálnych podmienok dostatočne kriticky ukázali, že je nevyhnutná zásadná zmena v celkovom reformnom procese. Tento nový prístup, ktorý sa označuje ako Ozbrojené sily Slovenskej republiky – model 2010, sa začal v marci 2001 začatím prác na dlhodobom pláne. Zámer rozšírenej reformy a modernizačnej iniciatívy je zobrazený na obrázku I-7. V kapitole II sú rozpracované rozhodujúce aspekty dlhodobého plánu, ktoré sú nevyhnutné na splnenie určeného zámeru. Súčasťou kapitoly je aj stručný popis celkového postupu spracovania návrhu dokumentu Ozbrojených síl Slovenskej republiky – model 2010 a zvýraznená je tiež systémová reforma a modernizácia v širokej škále podporných činností.

Do roku 2010 zaviesť profesionálne, efektívne, ale dostupné ozbrojené sily, organizované, vyzbrojené a vycvičené v súlade s Vojenskou stratégiou Slovenskej republiky, modernizované tak, aby boli interoperabilné s vojenskými organizáciami NATO.

Obrázok I-7 Zámer rozšírenej reformy a modernizačnej iniciatívy – Ozbrojené sily Slovenskej republiky 2010

Ďalšia kapitola poskytuje dodatočné detailnejšie informácie o procese reformy, základných črtách dlhodobého plánu a prehľad o modernizovaných budúcich ozbrojených silách – **Ozbrojené sily Slovenskej republiky - model 2010**.

KAPITOLA II

ROZVOJ OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY – MODEL 2010

1.0 Ozbrojené sily Slovenskej republiky – model 2010

1.1 Úvodné kroky

Cieľom rozvoja ozbrojených síl Slovenskej republiky je transformácia Armády Slovenskej republiky na relatívne malé, ale vysoko kvalitné, primerane vyzbrojené a veľmi dobre vycvičené ozbrojené sily schopné brániť slobodu, nezávislosť, územnú celistvosť a suverenitu štátu, kompatibilné s vojenskými organizáciami NATO a schopné sa navzájom podporovať. Hlavné úlohy spojené s rozvojom ozbrojených síl sú: realizácia Bezpečnostnej stratégie Slovenskej republiky, Obrannej stratégie Slovenskej republiky a Vojenskej stratégie Slovenskej republiky, vytvorenie nových organizačných štruktúr ozbrojených síl, podporných systémov, najmä personalistiky, výcviku a logistiky, redukcia nadbytočného materiálu, redisolokácia vojenských objektov v rámci celej republiky, začatie modernizácie infraštruktúry a výzbroje, pokračovanie plnenia partnerských cieľov, zlepšenie znalostí anglického jazyka.

Na zabezpečenie riadenia takej mimoriadnej a intenzívnej práce minister obrany Slovenskej republiky zriadil komisiu uvedenú v schéme II-1.

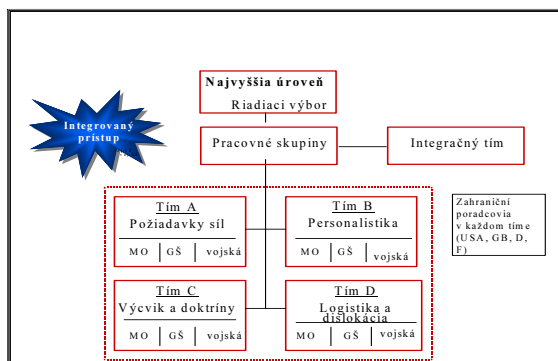

Schéma II-1 Štruktúra komisie

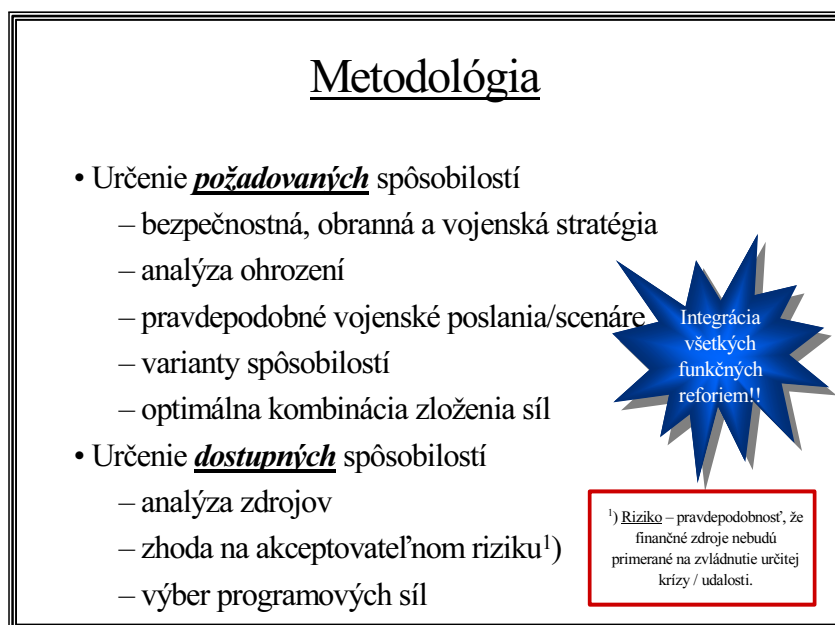
V súlade s rozhodnutím ministra obrany Slovenskej republiky z 3. kolégia ministra obrany Slovenskej republiky a rozkazom ministra obrany Slovenskej republiky č. 9 z 8. marca 2001 bola zriadená komisia na vypracovanie návrhov koncepčných dokumentov Ministerstva obrany Slovenskej republiky a ozbrojených síl Slovenskej republiky. Za predsedu riadiaceho výboru bol vymenovaný štátny tajomník Ministerstva obrany Slovenskej republiky. Za podpredsedu bol ustanovený náčelník Generálneho štábu Armády Slovenskej republiky.

Riadiaci výbor podporuje päť pracovných skupín pod vedením zástupcu náčelníka Generálneho štábu Armády Slovenskej republiky. Na ich práci sa podieľajú všetky zložky ozbrojených síl a tiež zahraniční poradcovia z USA, Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska, Francúzska a Nemeckej spolkovej republiky. Poslaním riadiaceho výboru a piatich pracovných skupín je vypracovanie nasledujúcich dokumentov:

- Vojská stratégia Slovenskej republiky,
- organizačná štruktúra Ministerstva obrany Slovenskej republiky,
- Ozbrojené sily Slovenskej republiky – model 2010,
- dlhodobý plán štruktúry a rozvoja ozbrojených síl Slovenskej republiky.

1.2 Metodológia spracovania

Na určenie budúcich realistických ale dostupných ozbrojených síl Slovenskej republiky bola vypracovaná metodológia tak, aby umožnila organizovaný postup prác. Ako vyplýva z obrázka II-2, táto metodológia poskytuje analytický rámec, ktorý sa v prvom rade zameriava na určenie požadovaných spôsobilostí a potom na základe hodnotenia rizík ustanoví dostupné spôsobilosti. Ako je naznačené, táto metodológia umožnila výber programových síl, ktoré sú mierovými ozbrojenými silami Slovenskej republiky. Strategické smerovanie pre vojenské činnosti Slovenskej republiky bolo základným predpokladom na tieto analýzy a na premyslenú štruktúrnu a systémovú reformu. Stratégia je obsahom nasledujúcich dokumentov:

Obrázok II-2 Metodológia spracovania modelu

- Bezpečnostná stratégia Slovenskej republiky (schválená Národnou radou Slovenskej republiky 27. marca 2001),
- Obranná stratégia Slovenskej republiky (schválená Národnou radou Slovenskej republiky 25. mája 2001),

- Vojská stratégia Slovenskej republiky schválená vládou Slovenskej republiky a predložená do Národnej rady Slovenskej republiky.

Stratégia obsiahnutá v uvedených dokumentoch určuje všeobecný rámec poslání budúcich ozbrojených síl Slovenskej republiky a podmienky ohrozenia štátu. Zvláštnu pozornosť si zasluhuje z ohrozenia hodnotenie rizík vo Vojskej stratégii Slovenskej republiky, ktorého sumarizácia je zobrazená na obrázku II-3.

Vojská stratégia Slovenskej republiky ohrozenia a zhodnotenie rizík

OHROZENIE	PRAVDEPODOBNOŠŤ	ČAS VÝSTRAHY A PRÍPRAVY	DOSAH NA ŽIVOTNÉ ZÁUJMY	AKCEPTOVANÉ RIZIKO
Rozsiahlyozbrojený konflikt	Nízka	Dostatočne dlhý	Veľký	Vysoké
Regionálny ozbrojený konflikt	Stredná	Krátky	Stredný	Stredné
Všeobecné nevojenské ohrozenie	Vysoká	Krátky	Stredný/nízky	Minimálne
Prírodné pohromy/ekologické havárie	Nedpredvídateľná	Veľmi krátky až žiadny	Nízky/stredný	Minimálne

Zásadné hľadiská:

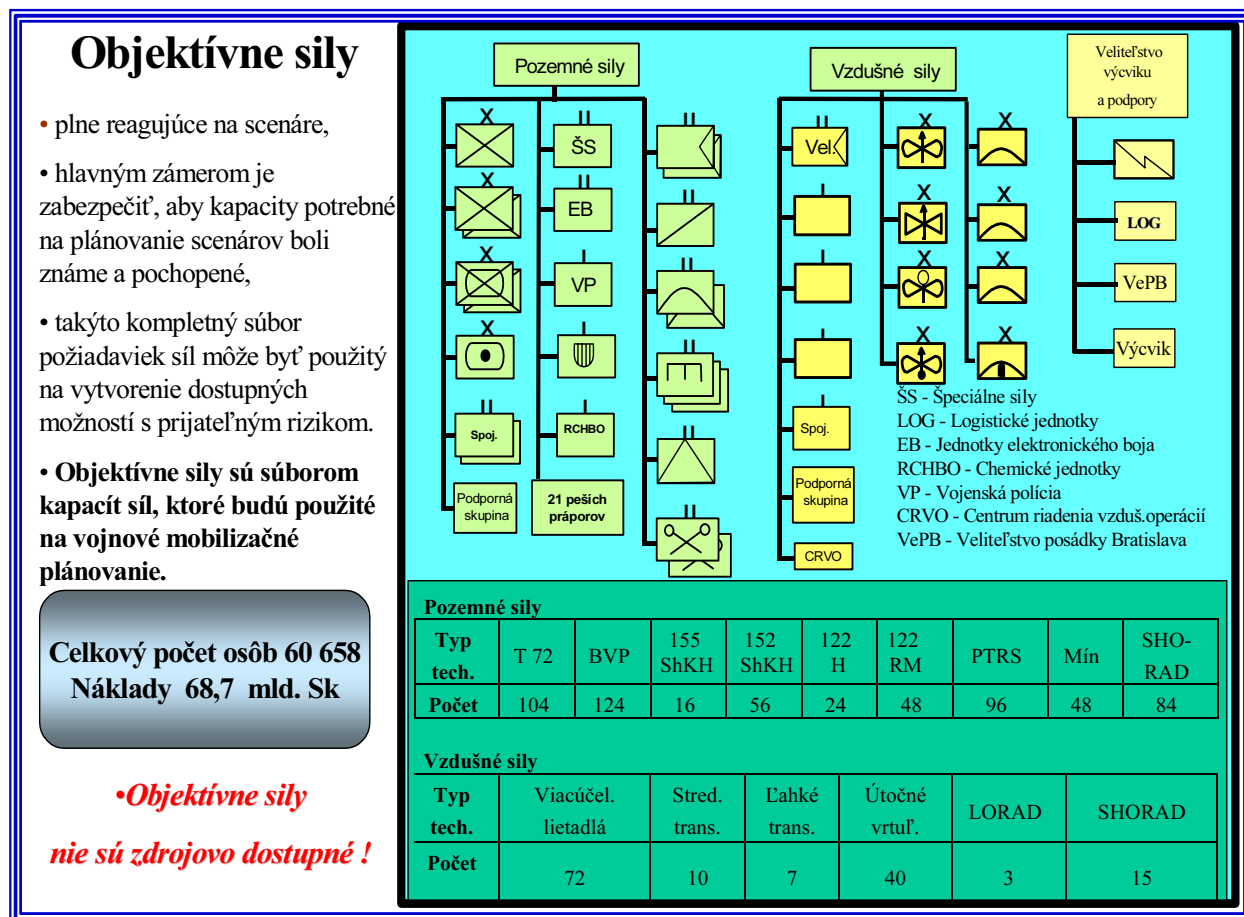
- obkolesenie krajinami NATO – samostatné bojové nasadenie nereálne
- ozbrojené sily nie sú orientované na rozsiahly ozbrojený konflikt
- už nie je potrebná rozsiahla mobilizačná základňa
- ozbrojené sily flexibilnejšie, mobilné a schopné nasadenia
- kvalita namiesto kvantity
- lepšie úrovne pripravenosti stálych síl – bez „prázdnych“ štruktúr

Obrázok II-3 Vzťah ohrozenia a rizík

Na pomoc pri určovaní požadovaných vojenských spôsobilostí bolo vypracovaných niekoľko špecifických scenárov pre rôzne ohrozenia zobrazené na obrázku. Na podmienky ohrozenia na úrovni rozsiahleho ozbrojeného konfliktu boli požadované spôsobilosti vyjadrené neobmedzenými ozbrojenými silami pre potreby plánovania. Kombinácia takýchto optimálnych síl označovaných ako **objektívne** sily by si vyžadovala zdroje vysoko prevyšujúce predpokladaný rozpočet na obranu v blízkej budúcnosti. Za predpokladu, že rozsiahly ozbrojený konflikt sa považuje za veľmi nepravdepodobný a v každom prípade by mu predchádzal dostatočný čas výstrahy, je úroveň takýchto síl pre mierové podmienky

považovaná za nerealistickú. Štruktúra a nákladovosť objektívnych síl je na obrázku II-4. Údaje boli využité aj pri vypracovaní mobilizačných požiadaviek.

Obrázok II-4 Štruktúra a nákladovosť objektívnych síl

Hodnotenia ohrození vo Vojenskej stratégii Slovenskej republiky umožňujú redukovať ozbrojené sily na realistickejšiu a dostupnejšiu úroveň a umožňujú zamerať pozornosť na regionálny ozbrojený konflikt, ktorý sa považuje za pravdepodobnejší. Analýza viacerých scenárov vypracovaných pre takúto možnosť viedla k záveru, že vojenské požiadavky štátu možno uspokojiť nižšími spôsobilosťami. Takto obmedzená vojenská organizácia odrážala spôsobilosti pod označením programové sily, ktoré predstavujú navrhované ozbrojené sily Slovenskej republiky budúcnosti. To je predmetom ďalších častí kapitoly, pričom ich odteraz označujeme ako **Ozbrojené sily Slovenskej republiky – model 2010**.

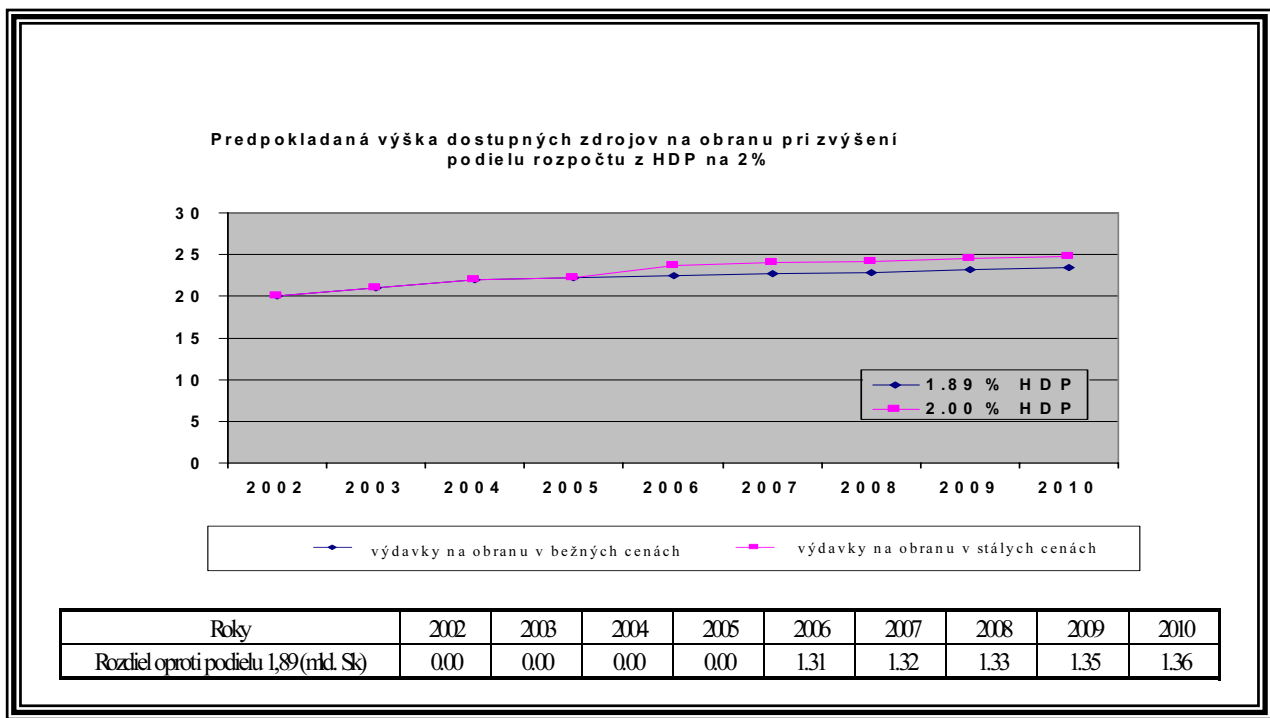
1.3 Zloženie síl a podporné programy

Jedným z dôležitých posudzovaných kritérií pri spracovaní dokumentu Ozbrojené sily Slovenskej republiky – model 2010 bola očakávaná úroveň výdavkov na obranu. Za cieľovú úroveň sa považuje platný záväzok vlády Slovenskej republiky podľa jej uznesenia č. 121 zo 7. februára 2001 zachovať minimálny ročný podiel výdavkov na obranu 1,89 % HDP do roku 2006, čo predstavuje približne 20 mld. Sk v stálych cenách roku 2001. Táto suma sa použila ako limit dostupnosti v procese spracovania úrovne síl. Z celkovej sumy 20 mld. Sk predstavujú osobné a prevádzkové náklady 15 mld. Sk a investície 5 mld. Sk, ktoré predstavujú 25 % podiel na celkovom rozpočte.

Ročný predpoklad: 20 mld. Sk zahŕňa

osobné a prevádzkové náklady 15 mld. Sk
investície (infraštruktúra, výzbroj) 5 mld. Sk

Od roku 2006 sa predpokladá zvýšenie výdavkov na obranu na minimálne 2 % HDP, čo by znamenalo, že medziročný nárast výdavkov na obranu by sa pohyboval na úrovni približne 1,3 mld. Sk. Podrobne je to znázornené na grafe II-5.

Graf II-5 Rozdiel oproti podielu 1,89 % HDP

Predpokladá sa, že aktívne jednotky budú naplnené na 100 %, ale počas ďalšieho spresňovania dokumentu Ozbrojené sily Slovenskej republiky – model 2010 môže dôjsť potreba k zníženiu úrovne naplnenosti a pripravenosti vybraných jednotiek z dôvodu zdrojových limitov. Základným dokumentom na transformáciu Armády Slovenskej republiky na Ozbrojené sily Slovenskej republiky – model 2010 bude dlhodobý plán, ktorý sa teraz spracúva.

1.3.1 Zloženie Ministerstva obrany Slovenskej republiky a ozbrojených síl

Schéma II-6 znázorňuje zloženie Ministerstva obrany Slovenskej republiky a ozbrojených síl, ktoré môže platiť najskôr od 1. júla 2002. V tabuľke II-7 sú uvedené celkové počty a ročné prevádzkové a personálne náklady na Ozbrojené sily Slovenskej republiky – model 2010.

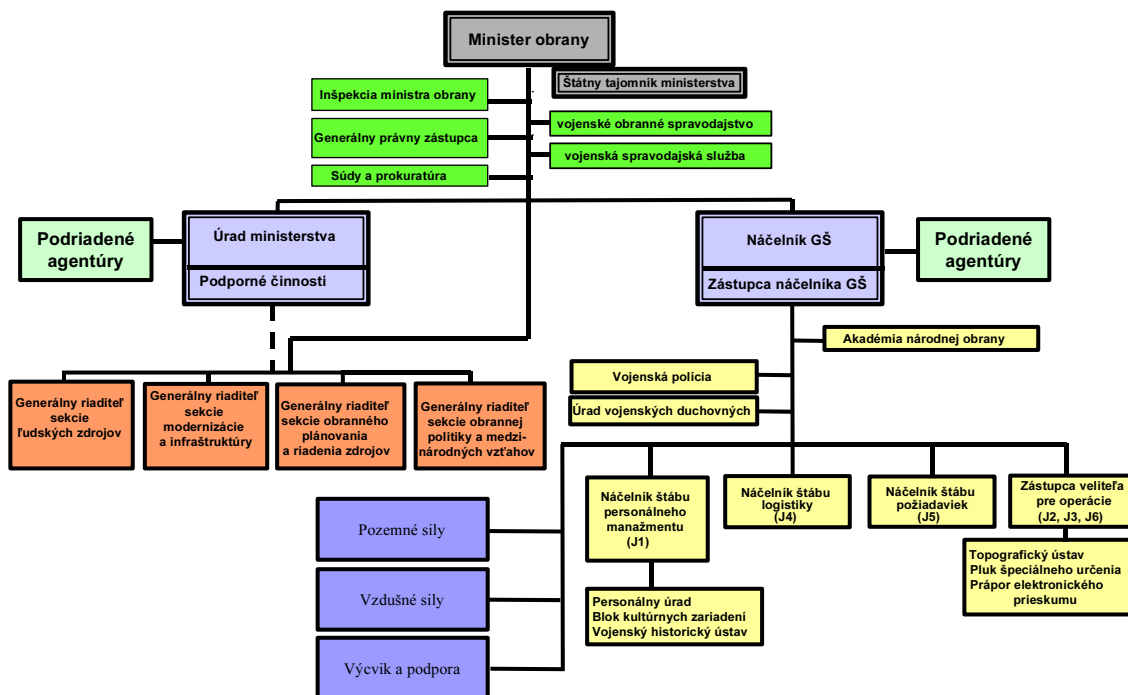

Schéma II-6 Zloženie Ministerstva obrany Slovenskej republiky a ozbrojených síl

Schéma II-8 poskytuje podrobnejšie údaje o vojenských jednotkách. Štruktúra sa bude skladať z generálneho štábu s množstvom priamo podriadených agentúr a z troch vojenských veliteľstiev – z veliteľstva pozemných síl, veliteľstva vzdušných síl a veliteľstva výcviku a podpory. Celkový početný stav Ozbrojených síl Slovenskej republiky – model 2010 je uvedený v tabuľke II-7. Personálne a prevádzkové náklady na tieto sily bez modernizácie a partnerských cieľov predstavujú sumu približne 15 mld. Sk. **Ďalšie podrobnosti k zložení Ozbrojených síl Slovenskej republiky - model 2010 vrátane celkových počtov personálu sú uvedené v bode 4.**

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky a Generálny štáb Armády Slovenskej republiky

Ich organizačné štruktúry sa zredukujú a výsledkom bude efektívnejšia štruktúra s vyváženým počtom sekcií a štábov tak, aby sa vytvorila hospodárnejšia organizácia s vylúčením duplicit. Reorganizácia sa uskutočnila k 1. októbru 2001 a predstavuje jeden z prvých krokov pri realizácii Ozbrojených síl Slovenskej republiky – model 2010. Počty personálu sú uvedené v tabuľke II-7.

Priamo podriadené zložky

Úrady, zariadenia, útvary a jednotky podriadené priamo pod Ministerstvo obrany Slovenskej republiky a Generálny štáb Armády Slovenskej republiky budú reformované a vyňaté z ich podriadenosti. To umožní zriadenie veliteľstva výcviku a podpory, ktoré je znázornené na schéme II-8.

Pozemné sily

Zloženie pozemných síl je navrhnuté tak, aby sa splnili všetky úlohy a požiadavky Vojenskej stratégie Slovenskej republiky, podporovali národné a medzinárodné poslanie a boli kompatibilné s NATO. Pozemné sily v Ozbrojených silách Slovenskej republiky - model 2010 budú organizačne usporiadané tak, ako je znázornené na schéme II-8. Organizačná štruktúra pozemných síl sa bude skladať z veliteľstva pozemných síl, z ľahkej brigády a mechanizovanej brigády, zo zmiešaného delostreleckého pluku, ženijného práporu, spojovacieho práporu, prieskumného práporu, práporu radiačnej, chemickej a biologickej ochrany (RCHBO), práporu elektronického boja a práporu zabezpečenia velenia. Do mnohonárodnej brigády vytváranej v spolupráci s Českou republikou a Poľskou republikou budú integrované zložky ľahkej brigády. Veliteľstvo mnohonárodnej brigády bude dislokované v Slovenskej republike.

Vzdušné sily

Zloženie vzdušných síl je navrhnuté tak, aby sa splnili všetky úlohy a požiadavky Vojenskej stratégie Slovenskej republiky, podporili národné a medzinárodné poslanie a boli kompatibilné s NATO. Organizačná štruktúra vzdušných síl, ako je znázornená na schéme II-8, sa bude skladať z veliteľstva vzdušných síl, centra riadenia vzdušných operácií, z jednej leteckej základne taktického letectva s jedným bojovým krídlom a dopravnou letkou, z jednej vrtuľníkovej leteckej základne s jedným vrtuľníkovým krídlom, z protiletadlovej raketovej brigády s dvomi protiletadlovými raketovými skupinami KUB a s jednou protiletadlovou raketovou skupinou S-300, z práporu rádiolokačného prieskumu a uvedomovania, zo spojovacieho práporu, z práporu zabezpečenia velenia a z práporu RCHBO. Letisko Kuchyňa bude udržiavané ako podporná základňa na výcvik a cvičenie vzdušných síl. Výzbroj vzdušných síl je zastaraná a nemoderná. Väčšina techniky dosiahne koniec svojej životnosti pred rokom 2010 a náklady na modernizáciu budú vysoké. Plán modernizácie je súčasťou dlhodobého plánu.

Veliteľstvo výcviku a podpory

Novovytvárané veliteľstvo výcviku a podpory sa bude skladať z týchto veliteľstiev: veliteľstvo výcviku, veliteľstvo logistiky, veliteľstvo spojenia a Veliteľstvo posádky Bratislava. Veliteľstvo výcviku a podpory bude zodpovedné za základný a odborný výcvik vrátane špeciálneho výcviku profesionálnych poddôstojníkov. Veliteľstvo logistiky bude mať hlavnú zodpovednosť za logistickú podporu v rámci celých ozbrojených síl a bude mať rozhodujúcu úlohu počas mobilizácie. Veliteľstvo výcviku a podpory bude od 1. januára 2002 vytvorené v rámci pozemných síl. Po prijatí zákona o ozbrojených silách bude tvoriť samostatnú súčasť ozbrojených síl.

Organizácia	Počty personálu				Ročné prevádzkové a personálne náklady (mil. Sk)
	vojaci	o. z.	spolu	% vojsk	
MO SR	223	338	561	2	285
GŠ Armády SR	250	69	319	1	98
podriadené jednotky	1 432	1 249	2 681	11	2 523
pozemné sily	9 139	365	9 504	41	3 796
vzdušné sily	5 908	518	6 426	27	5 100
sily výcviku a podpory	2 366	1 880	4 246	18	3 196
Spolu	19 318	4 419	23 737	100	14 998

Tabuľka II-7 Tabuľkové počty a náklady – model 2010

(všetky náklady zodpovedajú stálym cenám rozpočtového roka 2001)

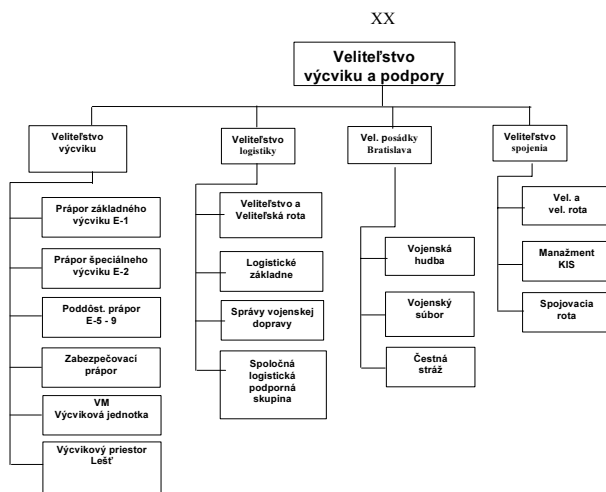
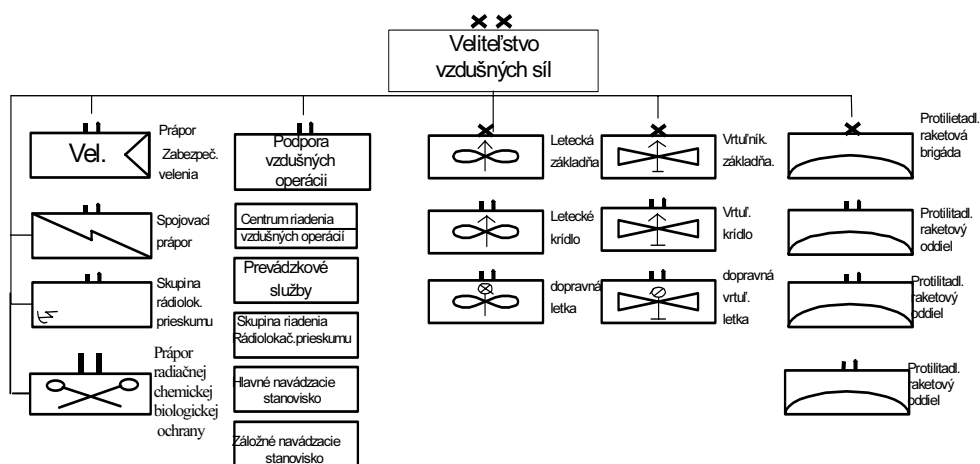
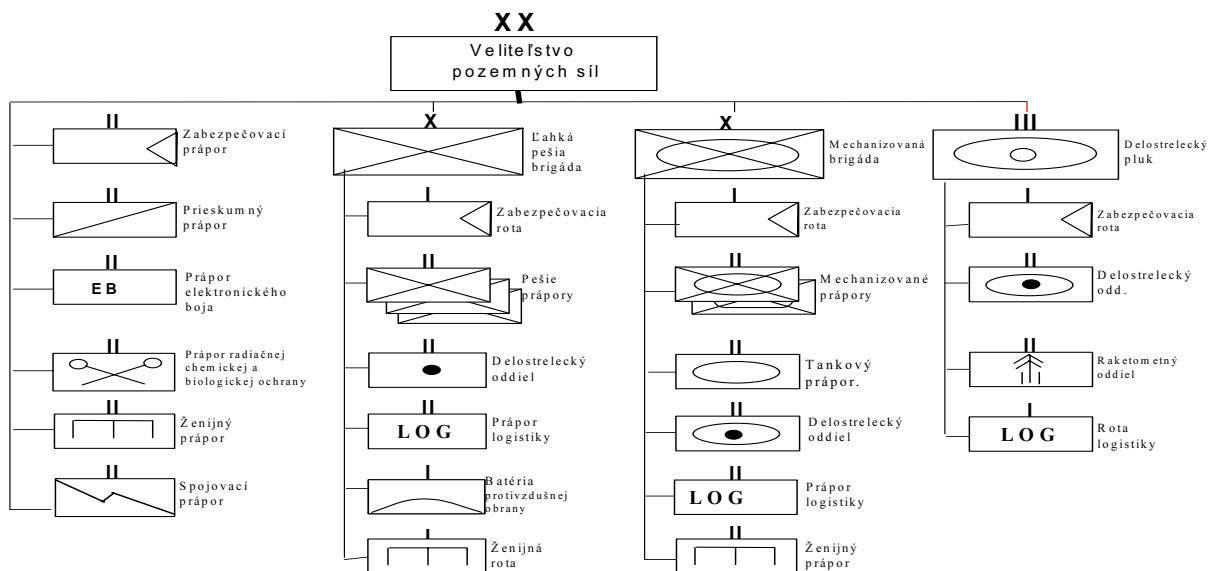

Schéma II-8 Organizačná štruktúra

Spôsobilosti a počty hlavných druhov výzbroje pre Ozbrojené sily Slovenskej republiky – model 2010. Nasledujúca tabuľka znázorňuje navrhované približné počty výzbroje pre Ozbrojené sily Slovenskej republiky – model 2010. Výzbroj pozemných síl bude tvoriť kombinácia jednotiek ľahkých kolesových pancierových vozidiel (Aligátor) a pásových bojových vozidiel (BVP2). Výzbroj vzdušných síl budú tvoriť moderné bojové viacúčelové lietadlá.

VÝZBROJ POZEMNÝCH SÍL		PRIBLIŽNÝ POČET	VÝZBROJ VZDUŠNÝCH SÍL		PRIBLIŽNÝ POČET
Bojové tanky			Lietadlá		
	T-72	52	viacúčelové bojové		18 ¹⁾
Bojové vozidlá pechoty				cvičné	10
	pásovú/kolesovú	164	stredné dopravné		2 – 4 ²⁾
			ľahké dopravné		7
Delostrelectvo			Vrtuľníky		
	HD-30 (122 mm)	24		útočné	18
	samohybné SPH (152 mm)	32	viacúčelové dopravné		18
	samohybné SPH (155 mm)	16	ľahké/cvičné		4
	MLRS raketomet	24	Batéria prk		
	mínometry M81, M98, 120 mm)	98		krátkeho dosahu	9
prk blízkeho dosahu				dlhého dosahu	1
	BRAMS	9			

¹⁾ O type viacúčelového bojového lietadla rozhodne tender.

²⁾ V prípade, ak sa bude od ozbrojených síl požadovať preprava ústavných činiteľov.

1.3.2 Podporné programy – rozvoj personálu a líderstva

Zámery personálnej reformy

Celkovým zámerom personálnej reformy je vytvorenie systému personálneho riadenia, ktorý bude podporovať požiadavky profesionalizovaných moderných ozbrojených síl na získavanie, rozvoj, rozmiestňovanie, odmeňovanie a prepúšťanie personálu. Systém musí byť schopný poskytovať kvalitných ľudí s vhodnými schopnosťami do konkrétnej jednotky v požadovanom čase. Systém musí zvládnuť personalistiku takým spôsobom, ktorý podporí nábor a udržanie síl. Personálny systém riadenia obsahuje tieto hlavné programy:

- redukcia vysokej hodnostnej štruktúry (dôstojníkov stredných a vyšších hodností) a zvýšenie počtu nižších dôstojníkov a poddôstojníkov. Zároveň s obmedzením počtu vyšších dôstojníkov sa zvýši množstvo profesionálnych vojakov v kategórii mužstva a poddôstojníkov, súčasne sa zníži počet občianskych zamestnancov;
- zmena hodnostnej štruktúry v jednotlivých kategóriách vojenského personálu, ktorý budú tvoriť dôstojníci, práporčíci (zo súčasných vyšších práporčikov), poddôstojníci (zo súčasných nižších práporčikov a hodností čatár) a mužstvo (zo súčasných poddôstojníkov v hodnosti slobodník a desiatnik a hodnosť vojak);
- zavedenie systému odmeňovania založeného na princípe vojenských hodností, ktorý umožní získavanie, rozvoj, udržiavanie a stabilizáciu kvalifikovaného vojenského personálu, tento systém bude kompenzovať náročnosti a špecifiká profesionálnej služby a odstráni subjektívne určovanie miezd;
- zavedenie plne profesionálnych ozbrojených síl a zrušenie povinnej základnej služby. Výsledkom budú lepšie vycvičení vojaci a vyššia vojenská pripravenosť;
- zaradenie programov na rozvoj líderstva s cieľom pripraviť vysoko kvalitných lídrov na všetkých úrovniach velenia;
- zlepšenie programov kvality života vrátane sociálneho systému pre vojakov, ubytovania, príspevkov na bývanie a iných typov podpory na posilnenie náborového úsilia a na zvýšenie popularity kariérnej vojenskej služby;
- zvýšenie celkového počtu žien v ozbrojených silách a umožnenie ich uplatnenia v nových oblastiach kariérneho rozvoja.

Programy prepúšťania

Na dosiahnutie plánovaných počtov vojsk na rok 2010 bude rezort ministerstva obrany prepúšťať veľké množstvo vojakov a občianskych zamestnancov. Cieľom týchto programov prepúšťania je, aby sme sa postarali o odchádzajúcich vojakov aj občianskych zamestnancov v prípade ich predčasného odchodu z dôvodu znižovania počtov. Vykonávaním nevyhnutnej redukcie citlivým spôsobom s minimálnym využitím nepopulárnych opatrení zabezpečíme čestný prístup voči vojakom a občianskym zamestnancom a vytvoríme lepšie podmienky pre budúce náborovanie. Existuje niekoľko programov prepúšťania, ktoré sú navrhnuté tak, aby boli splnené požiadavky znižovania vo všetkých kategóriách vojakov.

Ide o tieto programy:

- možnosť odchodu do dôchodku po 15 rokoch vojenskej služby,
- vyššie odchodné,
- vyšší dôchodok,
- dlhšie obdobie na poberanie výsluhového príspevku,
- vyššie príspevky pre tých, ktorí odišli pred dosiahnutím 15 rokov vojenskej služby,
- poskytnutie pomoci vojakom pri prechode z vojenskej kariéry na civilnú kariéru,
- poskytnutie rekvalifikačných programov podľa možností ozbrojených síl.

Podľa konkrétnych okolností sa posúdia ďalšie zvýhodnenia, napr.

- zvýšenie odchodného o dodatočné 3 mesačné platy,
- predĺženie času poberania výsluhového príspevku o 1 rok,
- odpustenie podmienky 28 rokov služby pre maximálnu výmeru výsluhového dôchodku pre tých vojakov, ktorí dokončili aspoň 15 rokov výkonu vojenskej služby alebo za každý neodslúžený rok vojenskej služby, ktorý profesionálnemu vojakovi chýba do plného nároku na výsluhový dôchodok (t. j. do 28 rokov vojenskej služby), priznať príslušnú percentuálnu čiastku k základnej výmere.

Programy redukcie občianskych zamestnancov:

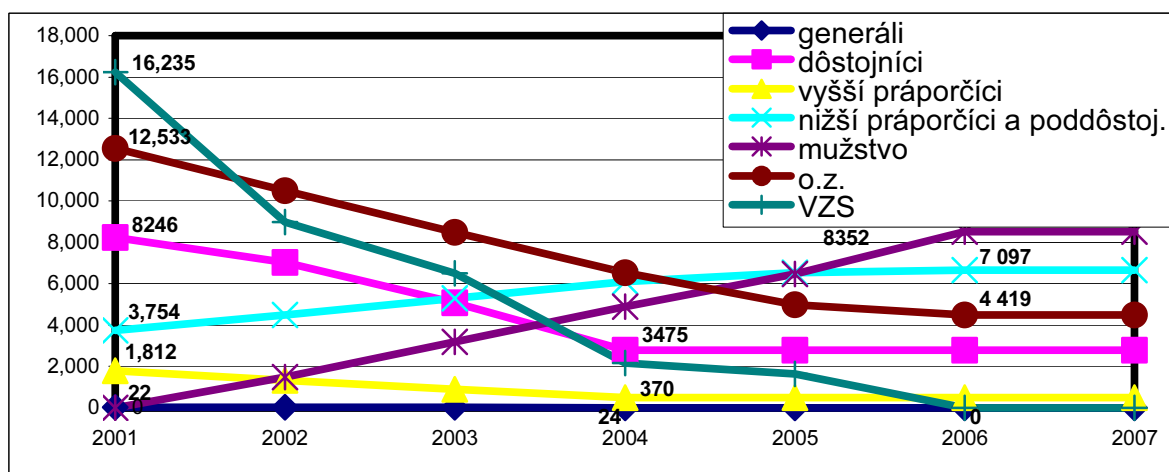
- zníženie prostredníctvom riadneho odchodu do dôchodku,
- ponuka možnosti vstupu do armády vo vytváraných funkciách mužstva a poddôstojníkov pre občianskych zamestnancov vo veku do 35 rokov,
- podľa možností poskytnutie rekvalifikačných programov,
- poskytnutie odstupného vo výške až 5-násobku priemerného zárobku.

Niektoré z týchto programov si vyžadujú zmeny v platných zákonoch, ale pre transformáciu Armády Slovenskej republiky na menšie a dobre bojovo pripravené ozbrojené sily je nutné ich čo najrýchlejšie zaviesť. Tieto programy sa budú vzťahovať na profesionálnych vojakov aj občianskych zamestnancov Železničného vojska a Vojska ministerstva vnútra, ktorých zasiahne transformácia ozbrojených síl. Legislatívna reforma je súčasťou dlhodobého plánu uvedeného v časti 1. 4. V rámci realizácie jednotlivých programov prepúšťania v rokoch 2002 až 2006 sa predpokladá s objemom finančných prostriedkov vo výške 4,24 mld. Sk.

Budú zabezpečené programy pomoci pri transformácii, zahŕňajúce plnú koordináciu s viacerými štátnymi orgánmi a združeniami a podporu týchto orgánov, napr. úrady práce a profesionálne združenia. Na vstup do týchto programov v procese transformácie budú motivované aj súkromné spoločnosti.

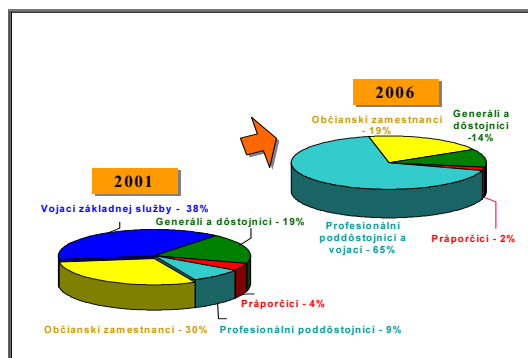
Profesionalizácia

Výsledkom zvýšeného počtu profesionálov bude vyššia kvalita ozbrojených síl a ich vyššia pripravenosť. Do ozbrojených síl budú prijatí iba tí, ktorí prejdú transparentným výberom. Zavedie sa spravodlivý a nezájatý systém výberu formou konkurencie tak, aby sa umožnil postup tým, ktorí budú mať najväčšie možnosti pre dlhodobú službu. Pre personál na všetkých úrovniach budú spracované a uplatnené personálne štandardy. S novým systémom hodnotenia, ktorý si vyžaduje častejšie hodnotenia výkonnosti, je úzko spojená požiadavka poskytovať informácie o hodnotiacom a hodnotenom subjekte. To umožní účinnejšie porovnávanie jednotlivcov, ich celkových vedomostí, zručností, schopností, spôsobilostí a skúseností. Graf II-9 znázorňuje postupnosť znižovania personálnych počtov vrátane vojakov základnej služby.

Graf II-9 Znižovanie personálnych počtov

Súčasťou prechodu na profesionálne ozbrojené sily bude zmena štruktúry hodností, ako aj zmena pomeru medzi kategóriami personálu. Počet dôstojníkov sa bude znižovať, zatiaľ čo počet poddôstojníkov a mužstva bude narastať. Tieto zmeny sú znázornené na grafe II-10. Štruktúra hodností sa bude skladať z dôstojníkov (O1 - O10 podľa kódu NATO), práporčíkov (WO1 - WO3), poddôstojníkov (E5 - E9), mužstva (E1 - E4) a občianskych zamestnancov. Ako graf znázorňuje, Ozbrojené sily Slovenskej republiky - model 2010 budú zložené z podstatne menšieho počtu vysokých hodností. Časť profesionálnych vojakov sa umožní (s podporou príslušnej legislatívnej úpravy) prechod do inej hodnostnej kategórie s cieľom využiť ich odbornú kvalifikáciu požadovanú v danej hodnostnej kategórii, čím sa súčasne predíde ich predčasnému odchodu z vojenskej služby. Títo jednotlivci musia spĺňať schválené kritériá.

Graf II-10 Pomer zmien v kategóriách personálu – 2001 až 2006

Odmeňovanie

Hlavnou iniciatívou spojenou s Ozbromými silami Slovenskej republiky - model 2010 je program zmeny systému odmeňovania. Cieľom je implementovať systém odmeňovania založený na hodnosti; ide o postup používaný vo väčšine ozbrojených síl západných krajín. Súčasne sa budú zvyšovať mzdy tak, aby lepšie odrážali požiadavky profesionálnych ozbrojených síl opierajúcich sa o nábor dobrovoľníkov. To si bude vyžadovať, aby systém odmeňovania bol schopný konkurovať mzdám civilného sektora. Tabuľka II-11 znázorňuje vybrané porovnávacie hodnoty (základné mzdy) navrhovaného systému odmeňovania a približných ekvivalentov základných miezd v súkromnom sektore.

Funkcia a zodpovedajúca hodnosť v Armáde SR	Percentuálne vyjadrenie navrhovaných platov pre profesionálnych vojakov s porovnateľnými funkciami v civilnom sektore	Rozdiel (v %)
strelec, operátor (<i>vojak E2</i>)	120 % platu stolára	+ 20
	120 % platu stavebného robotníka	+ 20
vodič, špecialista druhu vojsk (<i>desiatnik E4</i>)	100 % platu vodiča MHD	0
	130 % platu vodiča motorového vozidla	+ 30
	120 % platu obsluhy výpočtovej techniky, obsluha elektrických a optických zariadení	+ 20
veliteľ družstva (<i>čatár E5</i>)	100 % platu odborného majstra	0
poddôstojník - špecialista (<i>rotmajster E7</i>)	110 % platu odborného referenta	+ 10
	120 % odborného referenta v administratíve	+ 20
technik zbraňového komplexu (<i>podpráporčík</i>)	115 % platu elektrotechnika	+ 15
	120 % platu strojného technika	+ 20
veliteľ roty (<i>kapitán O3</i>)	100 % platu vedúceho prevádzkovej jednotky	0
veliteľ práporu (<i>podplukovník O5</i>)	100 % platu vedúceho malej organizácie	0
	100 % platu riaditeľa malého podniku	0
veliteľ brigády (<i>brigádny generál O7</i>)	100 % platu riaditeľa veľkého podniku	0
	100 % platu vedúceho veľkej organizácie	0

Tabuľka II-11 Príklady mesačných príjmov

Náborové programy

Armáda Slovenskej republiky nemá efektívny náborový systém, ktorý by umožnil získavať mladých ľudí do profesionálnej služby v požadovanej kvalite a kvantite. Tieto úlohy v súčasnosti čiastočne plnia okresné vojenské správy, vojenské školy, jednotky a zariadenia, ibaže tento systém nie je schopný zabezpečiť potreby Ozbromých síl Slovenskej republiky a nebude schopný zabezpečiť ďalšie a náročnejšie požiadavky v budúcnosti. Musí byť vypracovaný nový náborový systém, ktorý bude úspešne získavať personál pre profesionálnu službu. To musia podporiť vhodné motivačné a stimulačné programy, ktoré budú zaujímavé pre mladých ľudí vo vzťahu k záujmu o výkon profesionálnej služby a tiež vo vzťahu k ich udržaniu.

Plánovacie podrobnosti nového náborového systému sa zapracúvajú do dlhodobého plánu. Tento systém umožní úspešný nábor personálu do vojenskej služby v požadovanom počte a kvalite. Efektívny a dynamický náborový systém je absolútnou nevyhnutnosťou ozbrojených síl. Zavedenie takéhoto systému má v pláne Ozbrojených síl Slovenskej republiky - model 2010 prioritu.

Navrhovaný nový systém náboru založený na báze personálneho marketingu sa bude skladať z centra personálneho marketingu, ktorého súčasťou bude osem regionálnych náborových a registračných stredísk, a zo strediska pre výber personálu.

Hlavnými motivačnými a stimulačnými programami, ktoré budú podporovať získavanie mladých ľudí do armády a ich udržanie, budú peňažný príspevok pri prijatí do služobného pomeru (tzv. náborový príspevok), zlepšené platové podmienky, ktoré budú závisieť od dosiahnutej hodnoty, stabilizačný príspevok súvisiaci s predĺžením prevzatého záväzku, zlepšovanie kvality života, ktorého súčasťou bude sociálne zabezpečenie vojakov (napr. výsluhové príspevky, bývanie a ubytovanie, nemocenská a zdravotná starostlivosť, rekreačná starostlivosť, možnosť športového a kultúrneho uplatnenia), starostlivosť o rodinných príslušníkov a vojenských dôchodcov.

Rozvoj lídrov

Na podporu budúcich ozbrojených síl budú zavedené moderné programy vzdelávania a rozvoja lídrov. V existujúcom systéme je výcvik viac technicky orientovaný a zameraný na vojenské odbornosti. Jedným zo zámerov reformy personálneho manažmentu je rozpracovanie vzdelávacieho systému zameraného na výcvik líderstva pre poddôstojníkov, praporčíkov, dôstojníkov aj občianskych zamestnancov. Výcvik líderstva bude zabezpečený od základného výcviku, cez stredne pokročilý až po najvyšší stupeň výcviku v každej kategórii profesionálnych vojakov. Dosiahne sa vyššia efektívnosť a účelnosť a nižšia finančná náročnosť. Programy vzdelávania a rozvoja lídrov budú implementované ako kritická časť prechodu Ozbrojených síl Slovenskej republiky - model 2010. Vzdelávanie a rozvoj lídrov budú postupné a progresívne a budú sa skladať zo vzdelávania a výcviku, ale aj z rozvojových programov. Posilní sa riadenie kariér jednotlivcov a bude zavedený systém na sledovanie výkonu a hodnotenie potenciálu jednotlivcov z dôvodu postupu vo funkciách. Je to v súlade so zámerom NATO, ktorá kladie väčší dôraz na zodpovednosť veliteľov malých jednotiek.

Príprava lídrov v súlade s uvedenou koncepciou sa bude vykonávať vo vzdelávacích zariadeniach podľa vojenských kategórií. Poddôstojníci sa budú pripravovať vo výcvikovom stredisku. Príprava praporčíkov, dôstojníkov a občianskych zamestnancov sa bude vykonávať v Akadémii národnej obrany Slovenskej republiky v Liptovskom Mikuláši. Akadémia národnej obrany vznikne zlúčením Vojenskej akadémie v Liptovskom Mikuláši a Vojenskej leteckej akadémie generála M. R. Štefánika v Košiciach a bude zabezpečovať kariérne vzdelávanie pre uvedené kategórie a dočasne (do roku 2006) aj pre vysokoškolské vzdelávanie dôstojníkov. Od roku 2006 bude táto akadémia podriadená náčelníkovi Generálneho štábu Armády Slovenskej republiky. V prípade problémov so získaním dôstojníkov na kontrakt sa bude pokračovať aj vo vysokoškolskej príprave nových dôstojníkov.

Kvalita života

Ozbrojené sily Slovenskej republiky – model 2010 budú vyžadovať zvýšenú rotáciu personálu. Takáto rotácia prinesie so sebou profesionálny rozvoj, zvýši vojenské skúsenosti a prinesie energiu do jednotiek na všetkých úrovniach. Tento systém si však vyžaduje vhodnejší systém vojenského bývania a ubytovania. Poskytnutie kvalitného ubytovania je rozhodujúce pre udržanie vojakov v ozbrojených silách a zabezpečuje systém rotácie personálu. Ubytovanie pre vojakov a ich rodiny bude potrebné pri nábore nových vojakov ozbrojených síl na dobrovoľnom princípe. Programy ubytovania zahŕňajú výstavbu nových ubytovní a renováciu súčasných ubytovní a kasární, zavedenie príspevkov na bývanie, ktoré pomôžu profesionálnym vojakom prenajať alebo kúpiť si súkromné byty, a príspevkov na presťahovanie. Ďalšia časť plánu na zlepšenie kvality života má skvalitniť náborové a udržiavacie úsilie poskytovaním aspoň takých výhod, aké sú dostupné v civile v oblasti kultúrnych, sociálnych a športových aktivít. Programy kvality života sa zapracúvajú do dlhodobého plánu.

Úplne novú časť sociálnej podpory v ozbrojených silách tvorí starostlivosť o deti. Táto podpora sa stane veľmi dôležitou pri častejšej rotácii profesionálnych vojakov, pri intenzívnejšom výcviku mimo posádok, pri rozšírenej účasti profesionálnych vojakov s rodinami v operáciách na podporu mieru a pri zvyšovaní počtu manželských partnerov zamestnaných mimo bydliska. Ide o novú časť plánu kvality života v budúcich rokoch, ktorý je rozpracúvaný v dlhodobom pláne štruktúry a rozvoja ozbrojených síl Slovenskej republiky.

1.3.3 Podporné programy – doktríny a výcvik

Doktríny

V súčasnosti sa na Generálnom štábe Armády Slovenskej republiky spracúva *doktrína ozbrojených síl Slovenskej republiky*. Bude návodom na spoločné použitie pozemných a vzdušných síl, pričom bude spoločná pre celé ozbrojené sily a plne kompatibilná s NATO. Doktrína rieši základné zásady a princípy použitia ozbrojených síl vo vojne a v nevojnových operáciách vrátane boja proti terorizmu. Súčasný plán predpokladajú dokončenie tohto strategického dokumentu v druhej polovici roka 2002. Tento základný dokument bude východiskom na spracovanie doktrín na operačnej a taktickej úrovni. Vypracovanie operačných dokumentov bude dokončené do konca roka 2002. Spracovanie dokumentov na taktickej úrovni sa bude realizovať v priebehu rokov 2001 až 2006.

Budúce doktríny si musia osvojiť princípy *spoločných a mnohonárodných vojenských operácií* a z dôvodu zabezpečenia interoperability musia *zodpovedať doktrínam NATO*.

Systém riadenia výcviku

Súčasný systém riadenia výcviku je silne centralizovaný, väčšina výcvikových rozhodnutí pre celé ozbrojené sily Slovenskej republiky sa vykonáva na úrovni Generálneho štábu Armády Slovenskej republiky a veliteľstva pozemných síl a vzdušných síl. Prejavuje sa nízka schopnosť v určení priorít úloh výcviku na základe poslaní jednotlivých jednotiek. Okrem toho súčasný systém riadenia neurčil špecifické úlohy, podmienky a normy na zabezpečenie kvality a efektívnosti výcviku ozbrojených síl Slovenskej republiky.

Na vyriešenie týchto otázok sa vypracuje a zavedie nový systém riadenia výcviku na podporu Ozbrojených síl Slovenskej republiky - model 2010 (schéma II-12). Tento systém odovzdá viac právomocí a zodpovednosti za výcvik veliteľom jednotiek. Velitelia na všetkých úrovniach budú analyzovať a definovať svoje výcvikové úlohy a určovať priority založené na starostlivých analýzach poslaní svojich jednotiek v súlade s prioritami výcviku určenými ich nadriadenými v pravidelných výcvikových smerniciach. Pomocou tohto systému budú velitelia schopní uprednostňovať svoje výcvikové úlohy, aby zaručili, že svoje prostriedky vyčleňujú na dosiahnutie bojovej pripravenosti na tie úlohy, na ktoré budú s najväčšou pravdepodobnosťou nasadení.

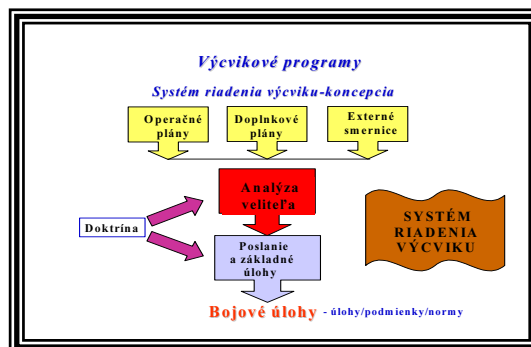

Schéma II-12 Systém riadenia výcviku

V rámci zabezpečenia realizácie nového systému riadenia výcviku bude nutné vypracovať, publikovať a distribuovať komplexný súbor novelizovaných alebo nových plánovacích a riadiacich predpisov a výcvikových pomôcok, ktoré budú potrebné na zabezpečenie štandardizácie výcviku a na dosiahnutie nevyhnutného stupňa profesionality.

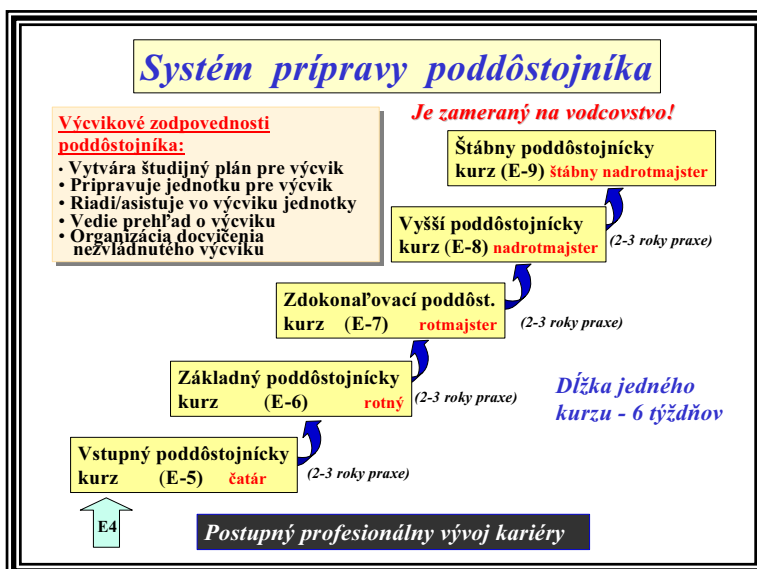
Výcvik poddôstojníkov

Významnou zmenou v Ozbrojených silách Slovenskej republiky - model 2010, bude vytvorenie profesionálneho poddôstojníckeho zboru. Ako je znázornené vpravo, tieto zmeny budú mať rozhodujúci význam v budúcom výcviku.

1. Poddôstojníci – *hlavní cvičitelia* výcviku jednotlivcov a jednotiek.
2. Primerané vzdelávanie na zabezpečenie *profesionálneho rozvoja* každého poddôstojníka.

Poddôstojnícky zbor sa stane hlavným cvičiteľom a základom výcviku na úrovni každej jednotky.

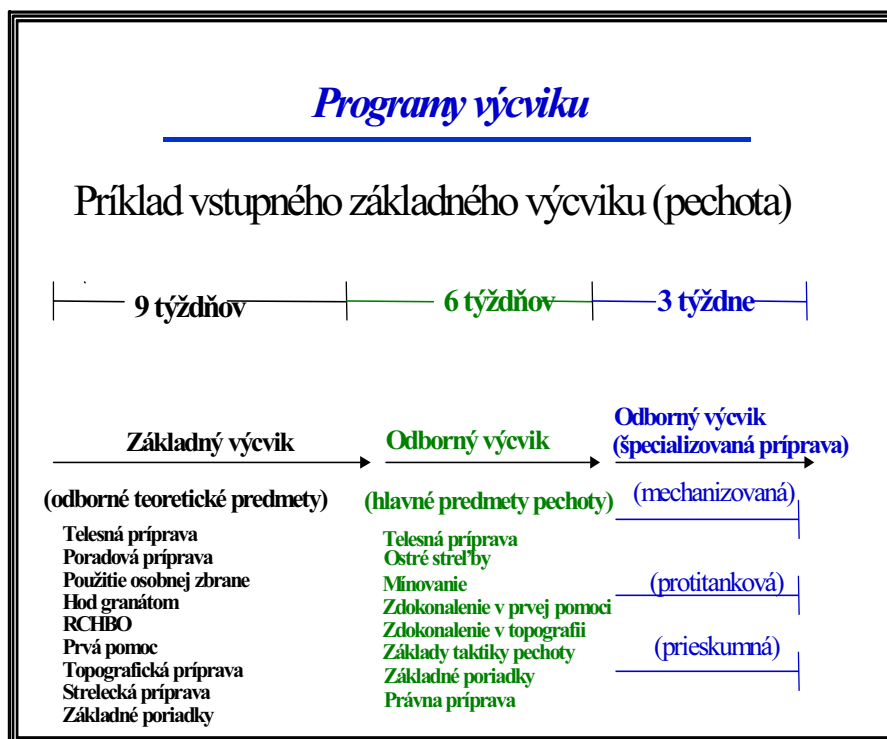
Na to, aby bol poddôstojnícky zbor správne pripravený na plnenie svojich predpokladaných zodpovedností, je vypracovaný program profesionálneho rozvoja, ktorý bol zahrnutý do dlhodobého plánu (obrázok II-13).

Obrázok II-13 Vzdelávací systém

Vstupný výcvik

Hlavnou iniciatívou v dlhodobom pláne bude centralizácia vstupného výcviku (základného a odborného) všetkých odvedencov začínajúcich profesionálnu službu (obrázok II-14). Takýto základný výcvik bude obsahovať 9-týždňový kurz základného výcviku, ktorý sa zameria na základné zručnosti vojakov, a 9-týždňový odborný výcvik na zabezpečenie špecializovaného výcviku každej dôležitej vojenskej odbornosti. Cieľom tohto výcviku je zaručiť dostatočnú prípravu, ktorá zabezpečí, že vojak môže byť integrovaný do svojej jednotky podľa zaradenia. Jednotky budú naďalej rozvíjať zručnosti, ktoré bude vojak potrebovať, aby dosiahol bojovú použiteľnosť vo svojej profesii. Vyžiada si to minimalizáciu času stráveného v centrálnej výcvikovej základni.

Obrázok II-14 Vstupný základný výcvik

Na zaručenie kvality výcviku, na maximálne využitie výcvikových zdrojov a z dôvodu odľahčenia veliteľov jednotiek od rušivých vplyvov riadenia základného a odborného výcviku vojakov bude zriadené **výcvikové veliteľstvo**. Jeho poslaním bude rozvíjať a vykonávať základný a odborný výcvik na profesionálnej úrovni, zabezpečiť vzdelávací systém poddôstojníkov a výcvik zmobilizovaných síl v čase ohrozenia. Tento centralizovaný prístup umožní vyššiu šandardizáciu výcviku a zlepšenie jeho celkovej kvality.

Výcvik jednotiek

V Ozbrojených silách Slovenskej republiky - model 2010 budú využité 12-mesačné výcvikové programy práporu okamžitej reakcie ako základ na vytvorenie výcvikových programov ostatných druhov vojsk. Výcvik všetkých jednotiek bude zameraný na dosiahnutie a udržanie bojovej pripravenosti podľa ich predurčenia. Vo vybraných

- Úlohy založené na analýze určených posaní
- Výcvikové úlohy usmerňované vyššími veliteľstvami
- Výcvikové úlohy, ktoré dopĺňajú a podporujú súčinnosť a mnohonárodné operácie
- Výcvikové ciele namiesto výcvikových tém
- Úlohy, podmienky a štandardy všeobecne platné pre ozbrojenú silu

Obrázok II-15 Výcvikové kritériá

jednotkách bude výcvik zameraný na špeciálne vojenské schopnosti reagovať na teroristické operácie. Velitelia budú zodpovední za bojovú pripravenosť svojich jednotiek a zabezpečia, aby ich 12-mesačný výcvikový plán bol v súlade s výcvikovými kritériami uvedenými na obrázku II-15. Veliteľstvá všetkých stupňov vypracujú jednoročné výcvikové plány. Po dosiahnutí plnej profesionalizácie ozbrojených síl sa bude vykonávať jednoročný výcvikový cyklus obsahujúci najmenej 34 týždňov bojového výcviku ročne. Príprava veliteľov a štábov bude neoddeliteľnou súčasťou jednoročného výcvikového cyklu.

Výcvik záloh

V rámci Ozbrojených síl Slovenskej republiky – model 2010 bude zavedený nový systém výcviku záloh, ktorý zabezpečí požiadavky na bojovú pripravenosť rozvíjaných síl. Tento systém mobilizácie je uvedený v časti 1.3.6. Výcvik záloh bude takýto:

aktívne zálohy - budú vytvorené s cieľom zabezpečiť neustálu možnosť nasadenia jednotiek nižšej pripravenosti. Tieto jednotky musia byť pripravené na nasadenie na plnenie operačnej úlohy spolu s bojovými jednotkami v určenej norme. Aby boli tieto jednotky pripravené plniť úlohy v určených normách, musia aktívne zálohy cvičiť počas roka. Tento výcvik bude v čase mieru trvať najviac 22 dní ročne. Bude zameraný na základné zručnosti jednotlivca a jednotky, aby sa znížil čas potrebný na stmelenie v prípade potreby nasadenia jednotky;

neaktívne zálohy - budú predurčené predovšetkým pre dlhodobu rozvíjanú jednotky a v čase mieru nebudú precvičované. V prípade mobilizácie sa bude ich výcvik vykonávať vo výcvikových jednotkách veliteľstva výcviku. Bude zahŕňať vstupný a odborný výcvik jednotlivca, sformovanie jednotiek a ich výcvik. Dosiahnutie stavu bojovej pripravenosti takejto jednotky si vyžiada dlhší čas. Vycvičené jednotky budú potom pridelené príslušným operačným veliteľstvám. Materiál a bojová technika pre tieto jednotky budú uložené v zásobách ozbrojených síl.

1.3.4 Podporné programy – operačná pripravenosť

Dôležitou požiadavkou Ozbrojených síl Slovenskej republiky - model 2010 bude presný a včasný systém hlásenia o pripravenosti jednotiek. Úplné poznanie podmienok pripravenosti v rámci celých ozbrojených síl sa bude zabezpečovať prostredníctvom dôsledného procesu hodnotenia a podávania hlásení. Systém hlásenia bude predkladaný štábnym informačným systémom. Bude zahŕňať kontroly, previerky a vyhodnotenia stavu jednotiek v oblastiach personálu, výcviku, radiačnej, bojovej a biologickej situácie, a to aj v kontexte na centrálny monitorovací systém celoštátneho významu s výhľadom na možné teroristické aktivity. Bude obsahovať aj hodnotenia a zabezpečenia podľa noriem, ktoré budú používať velitelia pri spracúvaní pravidelných hlásení. Náčelník generálneho štábu Armády Slovenskej republiky bude analyzovať pripravenosť ozbrojených síl v rámci pravidelných mesačných porád. Tento systém bude dôležitý najmä počas prechodu na Ozbrojené sily Slovenskej republiky - model 2010, keď sa uskutočnia značné zmeny vo všetkých oblastiach s priamym dosahom na pripravenosť jednotiek.

1.3.5 Podporné programy – zabezpečenie a rozmiestnenie vojenských posádok

Zabezpečenie Ozbrojených síl Slovenskej republiky - model 2010 prejde zásadnými zmenami. Každá úloha zabezpečenia sa pretransformuje na modernejší a západne orientovaný systém, kompatibilný s NATO. V rámci Ozbrojených síl Slovenskej republiky – model 2010 sa tieto zmeny uskutočnia vo funkčných oblastiach uvedených na obrázku II-16.

1. Logistická doktrína
2. Klasifikácia zásob a kodifikácia
3. Logistické štruktúry
4. Polyfunkčné logistické jednotky
5. Zdravotnícke zabezpečenie
6. Rozmiestnenie vojenských posádok
7. Automatizované systémy
8. Hostiteľská podpora
9. Modernizácia infraštruktúry
10. Modernizácia výzbroje

Obrázok II-16 Programy podpory
a rozmiestňovania

Logistická doktrína

Vzhľadom na reformu v oblasti logistiky má prioritu logistická doktrína, ktorá sa v súčasnosti vypracúva s cieľom zabezpečiť kompatibilitu logistických štruktúr, postupov a činností so systémami v NATO. Doktrína bude vyplývať z Bezpečnostnej stratégie Slovenskej republiky, Obrannej stratégie Slovenskej republiky a Vojenskej stratégie Slovenskej republiky.

Uvedený dokument spracujú zamestnanci Ministerstva obrany Slovenskej republiky a Generálneho štábu Armády Slovenskej republiky do konca roka 2001.

Klasifikácia zásob/kodifikácia

Rozhodujúcou úlohou v oblasti klasifikácie zásob je zabezpečenie hladkej a efektívnej transformácie súčasných 10 materiálových tried na 5 zásobovacích tried používaných v členských štátoch NATO. Na dosiahnutie tohto cieľa musíme reštrukturalizovať zásoby, inventár a riadenie zásobovacieho systému v našich logistických základniach. Logistické základne nemôžu byť naďalej jednostranne štrukturované na podporu jednotlivých materiálových tried. Na určenie výšky skladovaných zásob materiálu všetkých tried sa použijú štandardy NATO vo výške 30-denných zásob. Niektoré položky, napr. vysokonákladová munícia a rakety, budú uskladnené na čas kratší ako 30 dní.

Každá zo súčasných materiálových tried je v podstate jednoúčelovým zásobovacím systémom s vlastnými zásobovacími kódmi, materiálovými správcami, systémom finančného účtovania a inventarizácie, so zásobami a materiálom skladovaným a opravovaným v ich vlastných logistických základniach materiálových tried. Toto bude hlavné úsilie, ktoré je priamo spojené s celkovou transformáciou súčasného logistického systému smerujúcom od materiálového manažmentu k základniam, logistickým organizáciám a systémom.

Súčasných 26 logistických základní bude zredukovaných na 4 logistické základne a 1 základňu zdravotníckeho materiálu. Súčasťou dlhodobého plánu je aj časový harmonogram transformácie, teda implementácie Ozbrojených síl Slovenskej republiky – model 2010. Cieľom je skončiť tento proces do konca roka 2010; 2 zo 4 logistických základní budú mať multifunkčný charakter a budú uskladňovať výzbroj, techniku a materiál podľa klasifikácie NATO - materiálovú triedu I (potravinu), materiálovú triedu II (výzbroj a výstroj

podľa tabuliek organizačných štruktúr a techniky-TP) a materiálovú triedu IV (stavebný, konštrukčný a upevňovací materiál). Jedna z dvoch zostávajúcich logistických základní bude použitá na uskladnenie materiálovej triedy III (PHM) podľa klasifikácie NATO a druhá na uskladnenie materiálovej triedy V (munícia). Do roku 2010 sa vytvorí a zabezpečí činnosť jednej dočasnej základne na zabezpečenie údržby a skladovania prebytočného a zastaraného materiálu a techniky. Tento transformačný proces uvoľní nepotrebné zásoby, zredukuje prevádzkové a akvizičné náklady, zníži počty prebytočného personálu a zariadení, podstatne zvýši mobilitu a pružnosť operačných jednotiek.

Kodifikačný systém sa tiež zmení tak, aby bol kompatibilný s 13-číselným systémom NATO. Bude zapracovaný do prevádzkových požiadaviek logistického informačného systému (LOGIS). Z tohto dôvodu bude v dvoch etapách vytvorený Vojenský úrad kvality a kodifikácie (ako podriadenú organiačnú zložku sekcie modernizácie a infraštruktúry Ministerstva obrany Slovenskej republiky). Prvá etapa sa začne už v roku 2002, druhá sa začne v roku 2004. Prioritami pri zavádzaní nového kodifikačného systému sú: (1) materiál požadovaný na podporu vyčleňovaných jednotiek do mierových misií, (2) novozavádzaná výzbroj, technika a materiál, (3) položky vyžadované priemyslom na výrobu vojenskej techniky, (4) položky vyžadované hlavnými vojenskými užívateľmi.

Logistické štruktúry

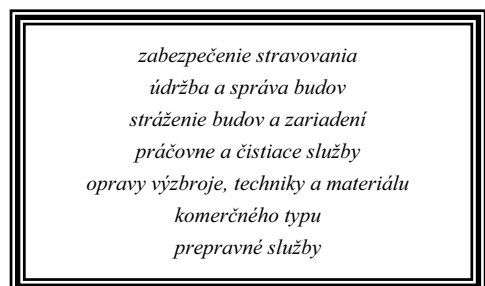
V časti 1.3.1, sa uvádza, že štruktúra logistiky zabezpečenia sa zmení tak, aby poskytla zodpovedajúcejšiu podporu a lepšie odrážala postupy NATO. Vytvorenie nových logistických jednotiek a organizácií prebehne na všetkých úrovniach síl. Úlohy v rámci Ministerstva obrany Slovenskej republiky a Generálneho štábu ozbrojených síl Slovenskej republiky budú tiež upravené. Táto problematika je podrobnejšie rozpracovaná v dlhodobom pláne.

Kľúčovým prvkom novej štruktúry je veliteľstvo logistiky, ktoré bude podriadené veliteľstvu výcviku a podpory. Bude pôsobiť ako centrum materiálového manažmentu pre všetky zásoby, dopravu, údržbu a opravy vrátane manažmentu zdravotníckeho materiálu pre Armádu Slovenskej republiky. Veliteľstvo logistiky bude takisto veliť materiálovým zásobovacím základňami.

Počas transformačného procesu logistiky sa zabezpečovanie vybraných služieb postupne, po vytvorení podmienok, presunie na civilný sektor. Oblasti, ktorých sa to týka najviac, sú uvedené na obrázku vpravo.

Na zabezpečenie koordinácie presunov a prepráv ozbrojených síl Slovenskej republiky na vlastnom území a vyčlenených síl pôsobiacich v mierových misiách pod velením NATO alebo OSN mimo územia Slovenskej republiky sa vytvára Koordinačné centrum riadenia presunov a prepráv (NMCC) so začiatkom svojej činnosti od 1. októbra 2001. Vytvorením tohto centra sa splní záväzok Slovenskej republiky vyplývajúci z Akčného plánu prípravy na členstvo v NATO (MAP).

Oprávkový systém ozbrojených síl Slovenskej republiky – model 2010 sa bude transformovať do štvorúrovňového vojenského obnovovacieho a oprávkového systému a systému náhrad v rámci podporných logistických prvkov od družstiev, rôt, práporov a logistických základní až po vojenské oprávkové podniky.

Multifunkčné logistické jednotky

Cieľom je v priebehu transformačného procesu vytvoriť výkonné, mnohoúčelové a multifunkčné logistické jednotky a štruktúry. Dôležitou súčasťou týchto nových štruktúr bude novovznikajúca spoločná logistická podporná skupina (JLSG) v rámci veliteľstva logistiky. Táto skupina bude taktickou podpornou skupinou na operačnej úrovni, ktorá bude zabezpečovať spoločnú logistickú podporu obojstrannému veleniu (pozemným aj vzdušným silám) v poľných podmienkach pri vedení bojovej činnosti. Spoločná logistická podporná skupina pomôže poskytnúť mobilitu potrebnú na podporu operácií NATO a požiadaviek zabezpečenia výcviku. Po mobilizačnom rozvinutí bude mať multifunkčný podporný prápor, opravárenský prápor a dva dopravné prápory (PHM a dopravný). Bude vytvárať národný podporný prvok (NSE) na logistickú podporu jednotiek nasadených mimo územia Slovenskej republiky v prospech operácií NATO. Jednotky multifunkčnej logistickej podpory na úrovni brigády alebo práporu budú organizačne začlenené v rámci pozemných a vzdušných síl. Takisto na úrovni brigád vzniknú centrá materiálového manažmentu a riadenia dopravy.

Vojenské zdravotníctvo

Vojenské zdravotníctvo si ponecháva terajšie mierové schopnosti poskytovania zdravotníckych služieb pri súčasnej redukcii nepotrebných mierových a vojnovovo vytváraných útvarov a zariadení. Základným prvkom zdravotníckeho zabezpečenia bude zdravotnícka čata práporu alebo samostatného útvaru, ktorá má potrebnú liečebnú a odsunovú kapacitu. Primárna zdravotná starostlivosť v súlade so zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti sa bude poskytovať na posádkových ošetrovniach a v poliklinikách, ktoré budú na územnom princípe podriadené trom vojenským nemocniciam. Tento spôsob umožní poskytovať zdravotnú starostlivosť v posádkach aj rodinným príslušníkom profesionálnych vojakov, občianskym zamestnancom, vojenským veteránom, vyslúžilcom a dôchodcom. Vojenské nemocnice budú okrem poskytovania zdravotnej starostlivosti plniť úlohy výcvikovej bázy pre zdravotnícky personál útvarov, poľnej nemocnice a personál zdravotníckych jednotiek vysielaných do mierových misií. Vo všetkých troch vojenských nemocniciach budú vybudované špecializované pracoviská na liečbu poškodení zdravia spôsobených výbušninami, popálením a otravou. Na riešenie zdravotníckych situácií v prípade živelných pohrôm, priemyselných havárií a hromadných nešťastí budú vytvorené mobilné zdravotnícke jednotky vojenských nemocníc.

Zdravotnú a veterinárnu starostlivosť a ochranu zdravia v rezorte ministerstva obrany bude riadiť odbor vojenského zdravotníctva Úradu Ministerstva obrany Slovenskej republiky. Odbor bude zároveň orgánom na riadenie a výkon štátnej správy, riadenie sústavy rezortných zdravotníckych zariadení a na prípravu vojenského zdravotníctva na obranu štátu.

Rozmiestnenie vojenských posádok

Rozmiestnenie vojenských posádok je navrhnuté so zreteľom na identifikáciu rozhodujúcich zariadení, základní a posádok dôležitých pre ubytovanie, výcvik a logistickú podporu Ozbrojených síl Slovenskej republiky - model 2010. V súčasnosti má Armáda Slovenskej republiky 86 samostatných zariadení, základní a posádok. Každé z nich potrebuje zabezpečiť vlastnú infraštruktúru, služby a bezpečnosť. Tento počet zariadení vysoko prevyšuje požiadavky Ozbrojených síl Slovenskej republiky - model 2010.

Na základe výsledkov analýzy požiadaviek vychádzajúcich z potrieb Ozbrojených síl Slovenskej republiky - model 2010 sa vypracoval plán rozsiahlej redlokácie a redukcie základní a posádok. Súčasťou bude aj analýza účinkov uzatvárania jednotlivých vojenských objektov na ekonomickú situáciu v regiónoch. Schéma II-17 zachytáva rozmiestnenie základní a posádok, ktoré sa zachovávajú v Ozbrojených silách Slovenskej republiky - model 2010.

Tento model vyžaduje 23 hlavných posádok a 17 detašovaných zariadení, čo predstavuje spolu 40 samostatných základní. Z dôvodu zabezpečenia optimálnych operačných a výcvikových požiadaviek na rozmiestnenie priezračného a tankového práporu sa predpokladá využiť vojenskú posádku Humenné, ktorú v súčasnosti využíva Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Na jej prevedenie do správy Ministerstva obrany Slovenskej republiky sa uskutočnia rokovania. V prípade neúspechu rokovaní sa bude ďalej používať vojenská posádka Bardejov.

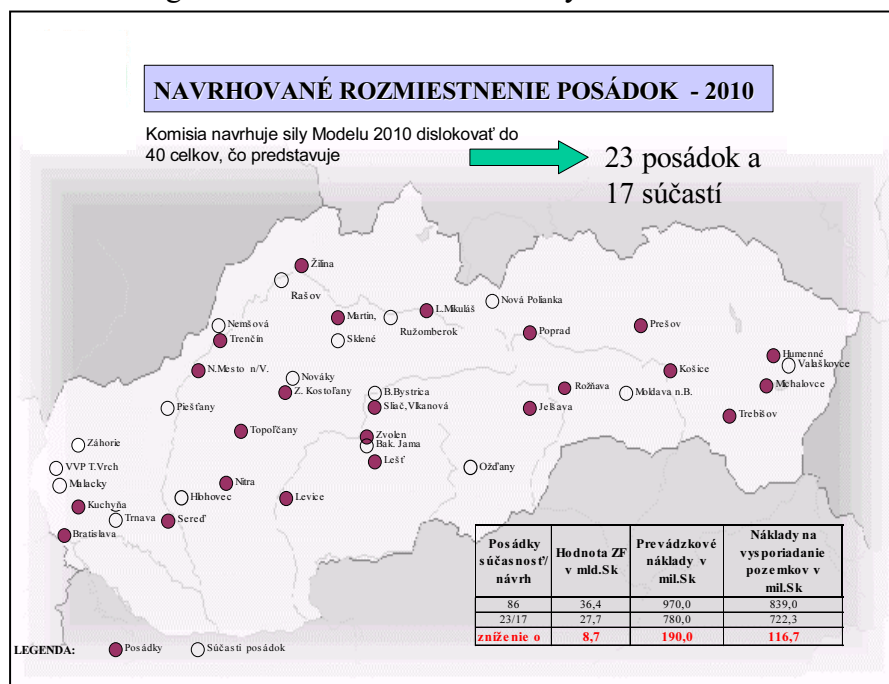

Schéma II-17 Dislokácia vojenských posádok

Radikálne zmeny rozmiestnenia vojenských posádok sú naplánované na viacročné obdobie, pričom niektoré úlohy v tejto oblasti presahujú hranicu roka 2010. Podrobnosti transformácie podľa novej koncepcie základní sú zahrnuté do dlhodobého plánu.

Automatizované systémy

Základným cieľom komunikačných a informačných systémov (CIS) je poskytnúť veliteľom a štábom v nových štruktúrach Ozbrojených síl Slovenskej republiky - model 2010 bezpečný automatizovaný systém velenia a riadenia s dosiahnutím kompatibility a interoperability s NATO. Jeho dosiahnutie je podmienené splnením organizačných a technických opatrení v štruktúrach CIS. Zníženie početných stavov na strategickom a operačnom stupni velenia o 52 % osôb sa dosiahne nasadením spojovacích zariadení vybudovaných na základe vysokého stupňa automatizácie uzlových, rádioreléových a rádiových prvkov.

Základným stavebným prvkom na poskytnutie automatizovaného systému velenia a riadenia je fyzická úroveň, ktorú tvorí komunikačná infraštruktúra. Na ňu nadväzujú podporné informačné systémy s výstupmi do operačno-taktického veliteľského informačného systému veliteľstva pozemných síl, veliteľstva vzdušných síl a veliteľstva výcviku a podpory, ktoré budú na strategickom stupni velenia integrované strategickým štábnym informačným systémom.

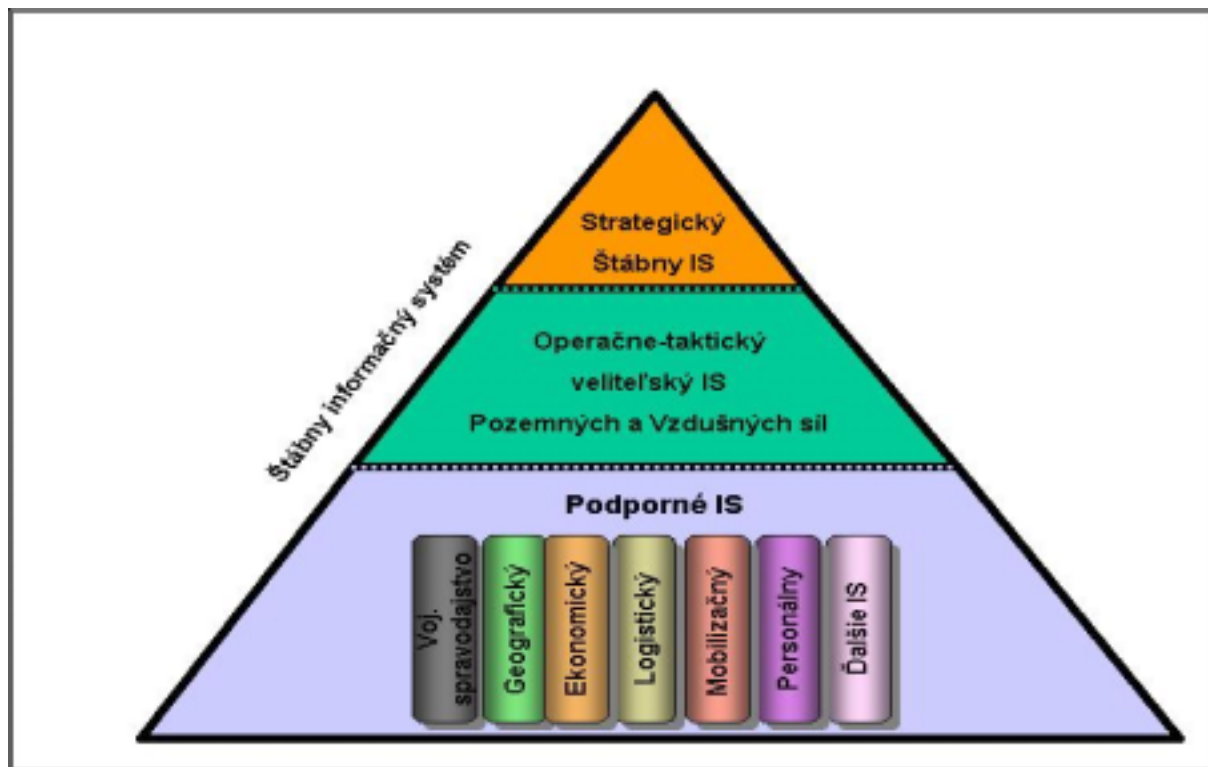

Schéma II-18 Štábný informačný systém

Štábný informačný systém umožní v automatizovanom prostredí okamžitý prístup k informáciám vo formalizovanej podobe; tento systém je nevyhnutný pre rozhodovací proces v mierovom aj vojnovom stave. Jeho podsystémy sú budované tak, aby sa dosiahla kompatibilita a interoperabilita s členskými štátmi NATO.

Plán výstavby systémov CIS a prezbrojenie sú rozpracované na základe reorganizačných zmien a s tým súvisiacich potrieb vojsk z kvalitatívneho, kvantitatívneho a časového hľadiska. Modernizačný proces je zahrnutý v partnerských cieľoch, ktorých plnenie bude pokračovať aj po roku 2010.

Pre komunikačnú a informačnú podporu velenia a riadenia na strategickom a operačnom stupni bude vytvorené spojovacie veliteľstvo s podriadenými jednotkami a organizačnými zložkami na celoplošné zabezpečenie spojenia v stacionárnej vojenskej spojovacej sústave a v poľnej sústave pre Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Generálny štáb Armády Slovenskej republiky a pre veliteľstvo výcviku a podpory.

Na zabezpečenie velenia a spojenia veliteľstva pozemných síl a veliteľstva vzdušných síl budú vytvorené spojovacie prápory, na zabezpečenie brigád budú vytvorené spojovacie čaty a v práporoch budú spojovacie družstvá.

Podpora síl NATO na území Slovenskej republiky (hostiteľská podpora)

Rozvoj vierohodnej schopnosti hostiteľskej podpory zo strany hostiteľskej krajiny je dôležitý v rámci prípravy na prípadné členstvo Slovenskej republiky v NATO. V oblasti hostiteľskej podpory boli prijaté dva partnerské ciele; prvý cieľ je spojený s vytvorením koncepcie na poskytovanie hostiteľskej podpory, druhý cieľ súvisí s vytvorením schopností na príjem a zabezpečenie pohybu síl NATO cez územie Slovenskej republiky. Na tieto ciele nadväzujú špecifické logistické partnerské ciele, ktoré požadujú rozvoj koncepcie jednotného paliva a vytvorenie taktickej jednotky na manipuláciu s palivom. Tieto programy sa budú v plnej miere realizovať v priebehu nasledujúcich piatich rokov.

Slovenská republika zobrala na seba záväzok (ako časť MAP) zlepšiť existujúce podporné kapacity na príjem a pobyt vojsk. Zahŕňa to do roku 2004 modernizáciu letísk a železničných uzlov špecifikovaných NATO. Ako súčasť tohto partnerského cieľa (PG) sa plánuje do konca roka 2004 vytvoriť centrálnu databázu kapacít hostiteľskej podpory. Táto databáza bude zahŕňať vojenské aj civilné zdroje a prostriedky vrátane údajov z iných ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky. Ako súčasť hostiteľskej podpory pre NATO sa Slovenská republika zaviazala poskytnúť podporu zväzku vo veľkosti brigády.

V nadrezortnej úrovni existujú plány na zlepšenie všeobecnej infraštruktúry (vojenskej aj civilnej). Diaľničná sieť v Slovenskej republike sa rozšírila a naďalej pokračuje výstavba diaľnic a viacpruhových ciest v smere západ - východ. Pokračuje sa v prácach na budovaní premostení a zabezpečovaní náhradných priechodov na podporu potenciálnych vojenských operácií alebo núdzového stavu v čase mieru.

Modernizácia infraštruktúry

V oblasti modernizácie infraštruktúry sa plánuje v období rokov 2002 až 2010 vykonať nasledujúce aktivity:

- redukovať celkový počet jednotlivých prvkov infraštruktúry na základe analýzy nákladov, efektivity a potreby personálu a materiálu,
- prijať právnu úpravu potrebnú na konsolidáciu a majetkové vyrovnanie prebytočného a neupotrebitelného majetku,
- uvoľniť v jednotlivých fázach dostatočné zdroje na modernizáciu prvkov infraštruktúry v posádkach ozbrojených síl Slovenskej republiky; na čiastočné dobudovanie a modernizáciu ubytovacích a výcvikových zariadení treba vyčleniť približne 9,5 mld. Sk.

Jednou z priorít v oblasti infraštruktúry je primerané a dostupné ubytovanie pre profesionálnych poddôstojníkov. Aktualizovaný harmonogram v tejto oblasti je zahrnutý do plánu investičnej výstavby.

Životne dôležité pre každú modernizáciu infraštruktúry a revitalizačné plány sú environmentálne a ekologické dôsledky. V štádiu prípravy sú plány na zmenu vybavenia vykurovacích zariadení z tuhého paliva na zemný plyn. Plánuje sa aj modernizácia zastaraných skladov a výdajných zariadení PHM s použitím moderných skladovacích nádrží, rekonštrukcia umývacích zariadení a parkovacích priestorov na splnenie environmentálnych štandardov.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky v spolupráci s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky skončia práce na odstraňovaní ekologických škôd spôsobených pobytom vojsk po bývalej Sovietskej armáde.

Modernizácia techniky

Armáda Slovenskej republiky má množstvo vybavenia, materiálu, munície a výzbroje, ktorej ekonomický životný cyklus sa rýchlo blíži ku koncu, a ktorá už nespĺňa súčasné požiadavky, príp. očakávané potreby Ozbrojených síl Slovenskej republiky - model 2010.

Ak sa nebude tento problém riešiť, tak do roku 2010 bude takmer 77 % vybavenia pozemných síl a 90 % vybavenia vzdušných síl po čase životnosti. Podrobné údaje o vybavení a zbraňových systémoch sú uvedené v tabuľkách II-19 a II-20. V tomto časovom výhľade bude potrebné vynaložiť približne 80 mld. Sk na úplné riešenie tohto problému. Tieto náklady nezahŕňajú prípadné náklady spojené s nutnosťou nákupu alebo prenájmu viacúčelových podzvukových alebo nadzvukových lietadiel pre vzdušné sily, ktoré predpokladáme financovať z rozpočtu, zo zvýšenia percenta hrubého domáceho produktu pre rezort ministerstva obrany na 2 % od roku 2006, z prostriedkov za nevykonané generálne opravy a modernizácie lietadiel MIG 29, z úspor prostriedkov z predpokladaných nižších prevádzkových nákladov na nové viacúčelové bojové lietadlá a z prostriedkov získaných z odpredaja prebytočnej a neupotrebitelnej techniky a materiálu. Spracúva sa stratégia akvizície viacúčelových bojových lietadiel, ktorá má preskúmať najefektívnejší spôsob obstarávania lietadiel. Jedna z možností predpokladá postupnú dodávku lietadiel od roku 2004 a dlhodobé splácanie so začiatkom od roku 2008. O konkrétnom type viacúčelového bojového lietadla rozhodne tender.

Navrhovaný plán modernizácie výzbroje bude rozpracovaný v dlhodobom pláne.

Typ	Životnosť (roky)	Počet (ks)	Vek v rokoch					Stav v roku 2010				
			1-10	11-20	21 - 30	nad 30	po čase životnosti (v %)	11-20	21-30	nad 30	po čase životnosti (v %)	
T-72	30	270		245	25				245	25		9.30
AFV - BVP-1	25	308		171	137				171	137		44.50
AFV - BVP-2	25	91		91					91			
BPsV	25	71		71					71			
APC - OT-90	25	205		22	183				22	183		89.30
120 M	30	33		16		17	52		16	17		51.50
120 ShM	25	4		4					4			
122 H D-30	30	74		74					74			
122 ShH 2S1	25	49		49					49			
122 RM	25	87	11	44	30	2	2	11	44	32		36.80
152 ShKH vz. 77	25	135	28	106	1			28	106	1		0.70
155 ShKH vz. 2000	25	16	16					16				
30 PLdvK vz. 53/59	25	206		17	18	171	83		17	189		91.70
Osobný automobil cestný	10	756	474	280	1	1	37	474	280	2		100
Osobný terénny automobil	10	682	19	503	159	1	97	19	503	160		100
Autobus	20	104	23	76	5		5	23	76	5		77.90
Dodávkové auto	10	105	33	69	3		68	33	69	3		100
Mikrobus	10	79	51	28			35	51	28			100
Cestný nákladný automobil	20	159	21	103	35		22	21	103	35		86.80
Automobil terénny stredný nákladný	20	1478	21	642	440	375	55	21	642	815		98.60
Automobil terénny ťažký nákladný	20	745	1	537	201	6	28	1	538	207		99.90
Dielenský prostriedok	20-30	1175	5	205	482	483	41	5	205	965		82.10
Muničné vozidlo vz. 70	20	289		147	106	36	49		147	142		100
Štábný autobus	20	306	2	135	84	85	55	2	135	169		99.30
Automobilový žeriav	20	96	4	14	48	30	81	4	14	78		95.80
MT-55	30	19			5	14	74			19		100
MU-90	25	23			9	14	61		9	14		100
SVO	25	2			2					2		100
Spolu		7567	709	3658	1965	1235	42	709	3659	3200		77

Tabuľka II-19 Systémy a vybavenie pozemných síl

Typ	Životnosť (roky)	Počet (ks)	Vek v rokoch					Stav v roku 2010			
			1-10	11-20	21-30	nad 30	po čase životnosti (v %)	11-20	21-30	nad 30	po čase životnosti (v %)
MIG-29 A, UB	20	24	14	10				14	10		41,7
MIG-21 MF, UM	30	16			15	1	6,25			16	100
SU-22 M 4, UM	19, 20 UM	8		8					8		100
SU-25 K, UBK	20	12		12					12		100
L-29	37	11				11				11	100
L39 C	27	6			6					6	100
L-39 V	17	2			2					2	100
L-39 ZA	15	8		5	3				5	3	100
AN-24	neurčená	2				2				2	
AN-26	neurčená	2		2					2		
L-410 S, E, T	15	7		6	1		14		6	1	100
L-410 MA	20	1			1		100			1	100
MI-24 D, DU, V	20	19		14	5		26,3		14	5	100
MI-8	25	3		1	1	1	33,33		1	2	66,7
MI-17	20	16		16					16		100
MI-2	neurčená	6		4	2				4	2	
S-75 M 3	29	3		3					3		vyradená
S-125 M	26	4			4					4	100
2K12 KUB	neurčená	14		10	4				11	3	
S-300 PMU	neurčená	1		1					1		
RL diaľkomery	18 – 19	39	4	23	12		56,4	4	23	12	97,1
RL výškomery	18 – 19	26		11	15		58,3		11	15	100
SPO-8	20	1			1		100			1	100
Spolu		231	18	122	76	15	20,0	18	127	86	82,25

Tabuľka II-20 Systémy a vybavenie vzdušných síl

Priorita	Kategória	Potrebné zdroje (mld. Sk)	Dostupné zdroje (mld. Sk)	Harmonogram
1	Komunikačné a informačné systémy	7,785	7,785	2002 - 2010
2	Vzdušná suverenita	9,393	9,393	2002 - 2007
3	Sily vysokej pripravenosti	11,046	11,046	2002 - 2006
4	Sily nižšej pripravenosti	44,109	1,776	2006 - 2015
5	Dlhodobó rozvíňované sily	7,585	0	2010 - 2020
Spolu		79,918	30,000	

Tabuľka II-21 Priority modernizácie

Priority modernizácie sú uvedené v tabuľke II-21. Uvedené priority zabezpečujú zvýšenie efektívnosti procesov velenia a riadenia z hľadiska finančných prostriedkov, času, ľudských zdrojov a techniky. V technickej oblasti sa dosiahne zvýšenie mobility a palebnej sily, zefektívnenie materiálových tokov, skvalitnenie prehľadu o vzdušnej situácii, rýchlejšie spracovanie a prenos dát medzi palebnými prostriedkami vzdušných síl a pozemných síl. Opodstatnenosť uvedených priorít potvrdzujú aj teroristické útoky v USA. Tieto priority sú založené aj na prístupových cieľoch vstupu do NATO, ktoré súvisia so schopnosťou Slovenskej republiky dosiahnuť úplnú interoperabilitu a kompatibilitu so silami NATO v kľúčových oblastiach – systémy velenia a riadenia (C2), manažment vzdušného priestoru, sily vysokej pripravenosti a sily nižšej pripravenosti. Predpokladá sa, že na splnenie modernizačných požiadaviek, čo predstavuje približne 80 mld. Sk počas obdobia rokov 2002 až 2010, bude dostupných len 30 mld. Sk. Z toho vyplýva nevyhnutnosť prísne určiť priority modernizácie a obstarávania výzbroje, techniky a materiálu. Takýto program bude zahrnutý do dlhodobého plánu.

1.3.6 Systém mobilizácie

Východiská

Existujúci mobilizačný systém a jeho štruktúra nezodpovedá súčasnému geopolitickému prostrediu, potrebám Slovenskej republiky ani štandardom NATO. Navyše, je zastaraný a nie je ani finančne dostupný. Z toho dôvodu bude vypracovaný návrh mobilizačného systému, ktorý bude zodpovedať potrebám Slovenskej republiky a jej ozbrojených síl. Pre toto úsilie budú dôležité také zmeny zákonov, ktoré podpora spracúvaný mobilizačný systém. Cieľom tohto systému je zvýšiť kapacity aktívnych ozbrojených síl v čase vznikajúceho ohrozenia.

Všeobecné plánovacie princípy

Mobilizačný systém bude vytvárať podmienky na splnenie úloh ustanovených v Bezpečnostnej stratégii Slovenskej republiky, Obrannej stratégii Slovenskej republiky a Vojenskej stratégii Slovenskej republiky. Hlavnou myšlienkou budovania Ozbrojených síl Slovenskej republiky – model 2010 je predpoklad, že Slovenská republika sa v budúcnosti stane členom NATO. Táto skutočnosť, ako aj súčasné politické prostredie vo východnej a strednej Európe umožňuje prijatie vysokého stupňa rizika v prípade rozsiahleho ozbrojeného konfliktu.

Udržiavanie súčasného mobilizačného systému a jeho štruktúry nezodpovedá ekonomickým možnostiam Slovenskej republiky ani času výstrahy pre jednotlivé druhy ohrozenia. Z hľadiska počtu a typu jednotiek, ktoré je potrebné mobilizovať, pôjde predovšetkým o tie, ktoré sú predurčené na obranu objektov osobitnej dôležitosti. Ich zloženie, výzbroj a výcvik bude v prípade potreby umožňovať aj ich využitie na plnenie úloh v operačnej zostave pozemných síl.

Pre ozbrojené sily bude vytvorený taký mobilizačný systém, ktorý umožní vytvoriť dostatočný počet jednotiek na odvrátenie vznikajúceho ohrozenia. Na ich vyzbrojenie bude využitý dostatočný počet bojovej techniky uloženej v trvalo označených skladoch.

Jednotky logistiky bude potrebné doplniť s cieľom dosiahnuť úplnú logistickú podporu v lehotách pre bojové jednotky pozemných síl a vzdušných síl.

Všeobecné plánovacie parametre

System mobilizácie vypracovaný pre Ozbroyené sily Slovenskej republiky – model 2010 predpokladá, že riadenie a plánovanie mobilizačného systému budú vykonávať Ministerstvo obrany Slovenskej republiky a Generálny štáb ozbrojených síl. Veliteľstvo výcviku a podpory bude pripravovať a realizovať mobilizačné plány. Veliteľstvo logistiky bude zodpovedať za obstaranie a uskladnenie materiálu a jeho vydávanie počas mobilizácie. Bojová a špeciálna technika bude uskladnená v trvalo označených skladoch.

Po zrušení základnej vojenskej služby bude zavedená registrácia ľudských a vecných zdrojov. V prípade mobilizácie budú najskôr povolaní tí vojaci, ktorí odišli do zálohy alebo boli vyradení v poslednom čase. V prípade potreby môže vláda Slovenskej republiky iniciovať povolanie registrovaných jednotlivcov spomedzi občanov. Podrobnosti mobilizačnej koncepcie a plánu budú súčasťou dlhodobého plánu.

1.4 Navrhované legislatívne zmeny

Východiská

Východiskom navrhovaných legislatívnych zmien je prijatá novela Ústavy Slovenskej republiky Národnou radou Slovenskej republiky, schválená Bezpečnostná stratégia Slovenskej republiky a Obranná stratégia Slovenskej republiky, ako aj Vojenská stratégia Slovenskej republiky, schválená vládou Slovenskej republiky a tiež medzinárodné zmluvy NATO, ku ktorým Slovenská republika pristúpi (v niektorých prípadoch už pristúpila).

Rok 2001

- Novela Ústavy Slovenskej republiky kodifikovala kolektívnu bezpečnosť ako právny inštitút, prioritu medzinárodných zmlúv pred vnútroštátnym právom a upravila pôsobnosť ústavných orgánov, týkajúcu sa bezpečnosti a obrany. Upravila predovšetkým schvaľovací proces ústavných a výkonných orgánov štátu pri vysielaní ozbrojených síl mimo územia Slovenskej republiky, prítomnosť zahraničných ozbrojených síl na území Slovenskej republiky a ich prechod cez územie Slovenskej republiky. Ďalej upravila možnosť vysielat' ozbrojené sily Slovenskej republiky v prípade plnenia záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu, čo má priamu implementačnú súvislosť s čl. 5 Severoatlantickej zmluvy.

Roky 2002 až 2004

- Bude schválená legislatíva, ktorá súvisí s implementáciou zmlúv NATO, ku ktorým Slovenská republika pristúpi (k niektorým už pristúpila) a ktoré sú uvedené v V. kapitole MAP – Akčného plánu členstva v NATO (ide o legislatívu z oblasti trestnej jurisdikcie, finančnej jurisdikcie, občianskeho práva, správneho práva, obchodného práva, pracovného práva, práva sociálneho zabezpečenia a pod.). V rámci prístupového procesu k týmto zmluvám budú rozpracované aj zásady podpory hostiteľskej krajiny (HNS), ktoré budú predmetom právnych úprav nižšej právnej sily. Všetky interné normatívne akty budú odrážať štandardy NATO, ktoré budú postupne prijímané vo forme STANAG-ov.

Súčasný legislatívny plán

Návrh ústavného zákona o bezpečnosti Slovenskej republiky

Návrh ústavného zákona o bezpečnosti Slovenskej republiky v nadväznosti na Ústavu Slovenskej republiky upravuje základné otázky bezpečnosti – vymedzuje bezpečnosť Slovenskej republiky a spôsob jej zaručenia, vymedzuje krízovú situáciu, ustanovuje podmienky vyhlásenia a skončenia núdzového stavu, výnimočného stavu, vojnového stavu, podmienky vypovedania vojny, rozsah, povinnosť a spôsob výkonu verejnej moci počas týchto stavov, ako aj rozsah a podmienky obmedzenia základných práv a slobôd v krízovej situácii.

S cieľom zabezpečiť operatívne a odborné riešenie všetkých dôležitých otázok súvisiacich so zaručovaním obrany a bezpečnosti štátu sa navrhuje zriadiť Parlamentnú radu, Bezpečnostnú radu Slovenskej republiky, bezpečnostné rady krajov, krízové štáby okresov a obcí.

Predpokladaná účinnosť ústavného zákona o bezpečnosti Slovenskej republiky je 1. februára 2002.

Návrh zákona o obrane Slovenskej republiky.

V nadväznosti na návrh ústavného zákona o bezpečnosti Slovenskej republiky a v súlade s prijatou Obrannou stratégiou Slovenskej republiky vypracovalo Ministerstvo obrany Slovenskej republiky návrh zákona o obrane Slovenskej republiky. Tento zákon upraví povinnosti štátnych orgánov a orgánov územnej samosprávy pri príprave štátu na obranu a na zapojenie sa do štruktúr kolektívnej bezpečnosti, práva a povinnosti určených právnických osôb a určených fyzických osôb súvisiacich so zabezpečením obrany štátu a zodpovednosť za porušenie týchto povinností. Zákomom o obrane Slovenskej republiky je nevyhnutné zakotviť definície niektorých základných pojmov právnej úpravy obrany, napr. obrana, obranné plánovanie, systém obrany, obranná infraštruktúra a pritom akceptovať požiadavku dostatočnej flexibility právnej úpravy zákona.

Význam právnej úpravy obrany štátu vyžaduje vysoký stupeň presnosti právnych pojmov, ale súčasne musí umožňovať pružné a operatívne riešenie krízových situácií najmä vojenského charakteru. Vzhľadom na uvedené skutočnosti návrh citovaného zákona taxatívnym spôsobom vymedzí pôsobnosť štátnych orgánov a orgánov územnej samosprávy, ako aj práva a povinnosti určených fyzických osôb a právnických osôb a v oblastiach, ktoré vyžadujú podrobnejšiu úpravu, musí umožniť uplatnenie delegovanej normotvorby. Zákon teda musí splnomocniť Ministerstvo obrany Slovenskej republiky na vydanie viacerých všeobecne záväzných právnych predpisov. Ide predovšetkým o oblasť podrobnejšej úpravy spôsobu poskytnutia vecných prostriedkov, podrobností o obrannom plánovaní, rozsahu opatrení prípravy obrannej infraštruktúry, určovania a ochrany objektov dôležitých pre obranu. Zákon zruší siedmu časť zákona č. 351/1997 Z. z. Branný zákon v znení zákona č. 401/2000 Z. z. a novým spôsobom upraví štruktúru a výkon štátnej správy na úseku obrany.

Zákomom o obrane Slovenskej republiky je tiež potrebné zrušiť vykonávacie predpisy k zákonu č. 40/1961 Zb., a to vládne nariadenie č. 41/1961 Zb. o ubytovaní ozbrojených síl a vládne nariadenie č. 42/1961 Zb. o vyvlastnení na účely obrany v znení vládneho nariadenia č. 44/1963 Zb. Zákon o obrane Slovenskej republiky by mal nadobudnúť účinnosť 1. februára 2002.

Návrh zákona o ozbrojených silách

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky vypracovalo v súlade s plánom legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky návrh zákona o ozbrojených silách, v ktorom sa komplexne upravuje problematika ozbrojených síl pri zohľadnení ich súčasných úloh tak, aby zodpovedala potrebám Slovenskej republiky. Upravuje sa najmä zriadenie ozbrojených síl, základné zložky, schvaľovanie početného stavu, úlohy a poslanie ozbrojených síl, riadenie ozbrojených síl, velenie ozbrojeným silám, kontrola ozbrojených síl a medzinárodná spolupráca ozbrojených síl.

Vláda Slovenskej republiky schválila 15. augusta 2001 jednotné riadenie ozbrojených síl Ministerstvom obrany Slovenskej republiky spolu s návrhom zabezpečenia úloh, ktoré v súčasnom období plnia Vojská ministerstva vnútra a Železničné vojsko. Navrhovaná právna úprava bola vypracovaná v súlade s uvedeným materiálom a návrh zákona zohľadňuje rozhodnutie vlády Slovenskej republiky o zabezpečení jednotného riadenia ozbrojených síl, a to k 31. decembru 2002. Režim právnej regulácie ozbrojených síl musí tiež vychádzať zo základných koncepčných dokumentov v pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky, predovšetkým z Vojenskej stratégie Slovenskej republiky. Zákon o ozbrojených silách by mal nadobudnúť účinnosť 1. februára 2002.

Návrh zákona o brannej povinnosti

Podľa plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2001 je Ministerstvo obrany Slovenskej republiky povinné predložiť v novembri 2001 Národnej rade Slovenskej republiky návrh zákona upravujúci problematiku brannej povinnosti.

V uvedenom návrhu zákona sa komplexne ustanovuje režim právnej regulácie brannej povinnosti, odvodového konania, povinnej vojenskej služby, záloh ozbrojených síl, posudzovania zdravotnej spôsobilosti odvodencov, vojakov, ktorým bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený, a vojakov v zálohe. Zákon o brannej povinnosti by mal nadobudnúť účinnosť 1. februára 2002.

Návrh zákona o Vojenskej polícii

Mimo plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2001 Ministerstvo obrany Slovenskej republiky vypracovalo návrh zákona, ktorého cieľom je zabezpečiť právnu úpravu činnosti Vojenskej polície a vytvoriť podmienky na účinnejšie predchádzanie a zamedzovanie protiprávnej činnosti v rezorte ministerstva obrany. Zákon o Vojenskej polícii by mal nadobudnúť účinnosť 1. februára 2002.

Nové legislatívne zmeny týkajúce sa implementácie Ozbrojených síl Slovenskej republiky - model 2010

Profesionalizácia ozbrojených síl bude vyžadovať mnohé legislatívne zmeny. Bude potrebné novelizovať niekoľko právnych predpisov, predovšetkým **zákon č. 370/1997 Z. z. o vojenskej službe** v znení neskorších predpisov. Zásadnou požiadavkou je zmena spôsobu odmeňovania zo systému odmeňovania podľa funkcií na systém odmeňovania podľa hodností. Tiež bude nutné novelizovať **zákon č. 380/1997 Z. z. o peňažných náležitostiach vojakov**. Právna úprava viacerých aspektov peňažného odmeňovania vojakov v právnom predpise so stupňom právnej sily zákona sa v aplikačnej praxi ukázala ako značne nepružná. Z uvedeného dôvodu bude nutné dôsledne zvážiť, čo musí byť riešené zákonom a čo je výhodnejšie a možné riešiť vo vykonávacích predpisoch.

Pokiaľ ide o záležitosti sociálneho zabezpečenia vojakov v rámci profesionalizácie ozbrojených síl bude nutné schváliť legislatívu, ktorá vytvorí dostatočnú sociálnu a ekonomickú motiváciu na vstup do ozbrojených síl. To si vyžaduje schválenie novej právnej úpravy týkajúcej sa ubytovania profesionálnych vojakov. Bude treba spracovať nový zákon o sociálnom zabezpečení vojakov, a to najmä v oblasti výsluhového a dôchodkového zabezpečenia, nemocenského zabezpečenia, zabezpečenia službami a v ďalších oblastiach.

Záver

Z dôvodu množstva požiadaviek na legislatívne zmeny prikladá vedenie Ministerstva obrany Slovenskej republiky reforme ozbrojených síl prioritu; úsilie implementovať Ozbromené sily Slovenskej republiky - model 2010 vyústi do prípravy na ich členstvo v NATO. Pokračovanie legislatívneho procesu vychádza z medzinárodno-právnych zmluvných záväzkov, ku ktorým sa Slovenská republika zaviazala/zaviaže pri vstupe do NATO. Najdôležitejším dokumentom v oblasti práva je pre všetky zainteresované ústredné orgány štátnej správy 5. kapitola MAP – Akčného plánu členstva v NATO, kde sú definované povinnosti aspirantskej krajiny na členstvo v NATO. Tieto povinnosti sú premietnuté do pripravovanej legislatívy, pričom je určený harmonogram legislatívnych prác. Tieto práce sa týkajú aj tých medzinárodno-právnych záväzkov, ktorými bude Slovenská republika viazaná až po pristúpení k Severoatlantickej zmluve. Z dôvodu budúcej implementácie takýchto záväzkov je nevyhnutné, aby boli presne identifikované právne obmedzenia a navrhnuté zmeny zákonov. V súlade s plánom legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky predloží Ministerstvo obrany Slovenskej republiky vláde Slovenskej republiky a Národnej rade Slovenskej republiky prvý súbor návrhov všeobecne záväzných právnych predpisov ešte v tomto roku.

1.5 Implementácia dlhodobého plánu štruktúry a rozvoja ozbrojených síl Slovenskej republiky

Implementácia dlhodobého plánu si bude vyžadovať veľa času, a preto potrebné aktivity boli zoradené podľa dôležitosti tak, aby sa najdôležitejšie kroky podnikli v skoršom období. Sumárny časový plán implementácie je uvedený v bode 6. V tomto časovom pláne sú priority zoradené podľa úloh vyplývajúcich z Vojenskej stratégie Slovenskej republiky a dôkladnej analýzy súčasného stavu.

1.5.1 Aspekty zdrojov

Implementácia dlhodobého plánu si vyžaduje aj dlhodobé plánovanie spotreby zdrojov. Systém na zaistenie tohto aspektu implementácie je zhrnutý v nasledujúcom texte.

1.5.2 Obranné plánovanie

Cieľom zavedenia obranného plánovania je vytvoriť sústavu štandardných plánovacích dokumentov obvyklých v členských štátoch NATO. Spôsob ich tvorby, schvaľovania a ich pravidelná aktualizácia zabezpečí transparentnosť a kontinuitu v plánovaní a vo vykonávaní reformných zmien v ozbrojených silách. V neposlednom rade prinesie obranné plánovanie lepšie využitie zdrojov na obranu.

Systém obranného plánovania v rezorte ministerstva obrany

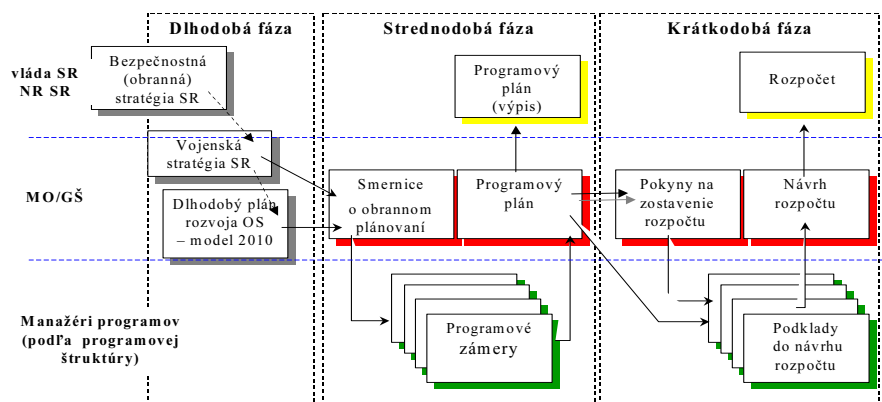

Schéma II-22 Systém obranného plánovania

V dlhodobom časovom výhľade je obranné plánovanie reprezentované Obrannou stratégiou Slovenskej republiky a Vojenskou stratégiou Slovenskej republiky a na ne nadväzujúcim dlhodobým plánom. Na základe pravidelného strategického prehodnocovania sa bude v prípade potreby vykonávať ich pravidelná aktualizácia.

V strednodobom časovom výhľade je ako súčasť obranného plánovania zavádzané tzv. programové plánovanie. V rámci programového plánovania sa budú dlhodobé plány transformovať do strednodobých programov, ktoré sa budú individuálne posudzovať a schvaľovať. Prínosom tejto metódy je najmä transparentnosť pridelovania zdrojov na konkrétne programy (nie ich plošné rozdeľovanie), možnosť navrhovania alternatív k jednotlivým programom a takisto možnosť vyhodnocovať ich efektívnosť. Implementácia obranného plánovania je nevyhnutnou podmienkou na členstvo v NATO na jednej strane a na transparentné a efektívne využívanie zdrojov na obranu na druhej strane.

Vlastná tvorba Ozbrojených síl Slovenskej republiky – model 2010 sa vykonáva v súlade so zásadami obranného plánovania (obranná stratégia → vojenská stratégia → scenáre → dlhodobý plán → obranné programy → rozpočet na obranu). Po schválení dlhodobých strategických dokumentov budú vypracované jednotlivé realizačné programy a z nich vyplývajúci rozpočet, ktorý by mala prerokovať a schváliť Národná rada Slovenskej republiky.

Uvedený prístup by mal zabezpečiť dostatočnú transparentnosť v plánovaní a realizácii zmien v ozbrojených silách a tiež kontinuitu týchto plánov.

1.5.3 Finančný systém

Proces zostavenia rozpočtu priamo nadväzuje na procesy dlhodobého plánovania a programovania. Sekcia obranného plánovania a manažmentu zdrojov Ministerstva obrany Slovenskej republiky, ktorá je koordinátorom pre aplikáciu obranných programov do makrorozpočtu, prenesie prvý rok programov do rozpočtového formátu podľa noriem rozpočtu NATO a Slovenskej republiky. Zaisťuje aktualizáciu programov pred ich predložením do Programovej rady pre programy a rozpočet a do kolégia ministra obrany Slovenskej republiky. Pred finalizovaním podrobností na makroúrovni potvrdia priority náčelníka Generálneho štábu Armády Slovenskej republiky a minister obrany Slovenskej republiky. Spolu s ostatnými programovými manažermi, špecialistami Ministerstva obrany Slovenskej republiky a Generálneho štábu Armády Slovenskej republiky a Úradom správy rozpočtovej kapitoly zaisťuje prenesenie programových cieľov do procesu tvorby rozpočtu a jeho realizácie.

Povinnosť pripravovať podrobný rozpočet pre rezort ministerstva obrany a zabezpečovať jeho realizáciu má Úrad správy rozpočtovej kapitoly; tento úrad je podriadený vedúcemu Úradu Ministerstva obrany Slovenskej republiky a podporuje ho pri výkone civilnej kontroly nad vojenskou rozpočtovou politikou, tvorbou rozpočtu, financovaním a účtovníctvom. Úrad správy rozpočtovej kapitoly začne prácu na zostavení podrobného ročného rozpočtu na základe informácií o prvom roku viacročného programového plánu Ministerstva obrany Slovenskej republiky, ktoré získa od generálneho riaditeľa sekcie pre obranné plánovanie a manažment zdrojov Ministerstva obrany Slovenskej republiky vo formáte makrorozpočtu. Pri tvorbe rozpočtu dbá na dodržiavanie platnej právnej úpravy a na dodržanie priorit daných ministrom obrany Slovenskej republiky. Úrad správy rozpočtovej kapitoly dokončí rozpočet Ministerstva obrany Slovenskej republiky v určenom ekonomickom a funkčnom členení, pripraví ho na odovzdanie Ministerstvu financií Slovenskej republiky a na prerokovanie v Národnej rade Slovenskej republiky. Úrad správy rozpočtovej kapitoly bezprostredne zabezpečuje správu a realizáciu rozpočtu Ministerstva obrany Slovenskej republiky v priebehu rozpočtového roka. Úrad správy rozpočtovej kapitoly Ministerstva obrany Slovenskej republiky riadi Hlavný finančný úrad a podriadené organizačné zložky, ktoré plnia úlohy v oblasti financovania, účtovníctva a rozvoja ekonomického informačného systému.

KAPITOLA III

Záver

Vychádzajúc z Vojenskej stratégie Slovenskej republiky strategickým cieľom Slovenskej republiky je vybudovanie relatívne malých, ale vysoko kvalitných, primerane vyzbrojených a veľmi dobre vycvičených síl, schopných integrovať sa do kolektívnych obranných mechanizmov NATO. Tieto sily musia byť schopné v najbližšom období samostatne obrániť suverenitu štátu a v budúcnosti sa zúčastňovať s ozbrojenými silami NATO na celom spektre vojenských operácií.

Armáda Slovenskej republiky sa musí transformovať na budúce ozbrojené sily, schopné vykonávať bojové aktivity celej vojenskej škály ako člen spojeneckých ozbrojených síl. Ozbrojené sily Slovenskej republiky – model 2010 majú také zloženie, ktoré je pre Slovenskú republiku dostupné a schopné prispievať bojovou silou do NATO. Navrhované zloženie ozbrojených síl sa zameriava na mobilitu, flexibilitu a správne využívanie nových technológií vo výzbroji, komunikácii, informačnom manažmente, v spravodajstve, prieskume a zameriavacích systémoch tak, aby mohli pôsobiť a víťaziť na bojisku budúcnosti. Navrhované ozbrojené sily sú projektované tak, aby cvičili a bojovali ako viaczložkové a viacnárrodné sily.

Ku kvalitatívnej zmene ozbrojených síl prispeje aj splnenie partnerských cieľov. Tieto ciele sa okrem rozvoja národného obranného potenciálu týkajú aj ich približovania k NATO, ďalej harmonizácie vnútroštátnej právnej úpravy s požiadavkami kolektívnej obrany, opatrení v oblasti ochrany a bezpečnosti informácií, kompatibility organizačných a personálnych štruktúr ozbrojených síl, systémov velenia, riadenia a spojenia, prípravy ozbrojených síl na začlenenie do systému spoločných veliteľstiev a systémov protivzdušnej obrany, štandardizácie výcviku, prípravy obrannej infraštruktúry a hostiteľskej podpory na vlastnom území.

Analýzy partnerských cieľov na roky 2001 až 2006 pre Slovenskú republiku potvrdzujú úzku spojitosť s prebiehajúcou reformou ozbrojených síl. Partnerské ciele zohľadňujú strategický cieľ urýchlenia procesu prípravy na začlenenie Slovenskej republiky do systému kolektívnej obrany vo všetkých rozhodujúcich oblastiach vojenských a obranných príprav z dôvodov uvedených v predchádzajúcom texte.

Budúce ozbrojené sily sa budú realizovať v rámci dlhodobého plánu modernizácie, ktorý počíta s určitou úrovňou rozpočtu. Očakávame, že finančné zdroje pre Ozbrojené sily Slovenskej republiky – model 2010 zotrývajú do roku 2005 na úrovni minimálne 1,89 % HDP. Cieľom stratégie z hľadiska zdrojov je dosiahnuť zvýšenie rozpočtu na úroveň 2 % HDP po roku 2005 a vytvoriť vhodný pomer medzi prevádzkovým rozpočtom a investíciami do modernizačných programov určených na výstroj, výzbroj a infraštruktúru.

V navrhovanej Vojenskej stratégii Slovenskej republiky sa uvádza, že priority financovania sa počas rokov 2002 až 2010 budú zameriavať na tri kategórie:

- personálnu pripravenosť a vycvičenosť,
- pripravenosť v materiálovej oblasti,
- modernizáciu výzbroje a infraštruktúry.

Krátkodobým cieľom je finančne zabezpečiť nevyhnutné aktivity spojené s profesionalizáciou ozbrojených síl a zvýšenie ich bojovej pripravenosti. Spočiatku bude

pridelovanie zdrojov pre kapitálové investície na novú výzbroj limitované. Prioritné modernizačné programy zahŕňajú nákup výzbroje kompatibilnej s NATO, ale väčšina akvizičných aktivít sa realizuje na konci 10-ročného obdobia. Intenzita investícií bude na úrovni približne 25 % celkového rozpočtu určeného na obranu.

Hlavným cieľom pre Ozbrojené sily Slovenskej republiky – model 2010 je redukcia celkovej úrovne počtov zo súčasnej, presahujúcej 40 000, na približne 24 000 vrátane občianskych zamestnancov. Ďalšie znižovanie môže nastať podľa toho, čo ukáže konečné zloženie ozbrojených síl. Prevádzkové náklady týchto ozbrojených síl (okrem modernizačných a partnerských cieľov) sú naplánované na 15 mld. Sk. Na účely splnenia cieľov uvedených vo Vojenskej stratégii Slovenskej republiky a v rámci predpokladaného rozpočtu schválilo Ministerstvo obrany Slovenskej republiky úroveň síl pre Ozbrojené sily Slovenskej republiky – model 2010 a všetky podporné programy. Na maximalizáciu bojových spôsobilostí a minimalizáciu nákladov sa ďalej posúdia nové koncepcie, napr. spoločné podielové projekty s ozbrojenými silami členských krajín NATO. Nová štruktúra Ozbrojených síl Slovenskej republiky – model 2010 zabezpečí zníženie veľkosti štruktúr veliteľstiev a súčasného pomeru podporných jednotiek oproti bojovým a presúva priamo podriadené jednotky z Ministerstva obrany Slovenskej republiky a Generálneho štábu Armády Slovenskej republiky na príslušných operačných veliteľov.

Ďalším rozhodujúcim cieľom je profesionalizácia ozbrojených síl v čo najkratšom čase. Cieľom je vyradiť vojakov základnej služby a súčasne zvýšiť pomer profesionálnych vojakov až na 100 % požiadaviek. Súčasne sa zníži počet občianskych zamestnancov a nadbytočný počet vyšších dôstojníkov vyšších hodností v Ozbrojených silách Slovenskej republiky – model 2010. Profesionálne ozbrojené sily zabezpečia lepšie vycvičených vojakov a zvýšenie operačnej pripravenosti. Keďže ide o úplne novú koncepciu ozbrojených síl, úplná implementácia bude trvať určitý čas. Presný harmonogram personálnych opatrení bude rozpracovaný v dlhodobom pláne.

Pravdepodobne najväčšími koncepčnými zmenami v rámci ozbrojených síl prejde koncepcia a postupy, podľa ktorých sa riadi logistický systém ozbrojených síl. Všetky aspekty logistickej podpory budú pretransformované z predchádzajúcich zdedených doktrín a štruktúr na organizácie, štruktúry a systémy kompatibilné s NATO. Toto zahŕňa prioritu na zavedenie systémov velenia C4 kompatibilných s NATO.

Vytvorenie podmienok na úspešnú realizáciu si vyžiada zásadné legislatívne zmeny. Tento proces si vyžiada rozsiahlu koordináciu so všetkými ministerstvami a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy Slovenskej republiky, s Národnou radou Slovenskej republiky; v najbližších mesiacoch je to naša najdôležitejšia úloha.

Prístup Slovenskej republiky je charakterizovaný uvedomovaním si faktu, že v súčasnom prostredí relatívneho mieru a stability je nutné prijať dobre zvážené riziko s cieľom zabezpečiť zdroje a vytvoriť plne profesionálne moderné ozbrojené sily pre budúcnosť Slovenskej republiky.

Strategickým cieľom Slovenskej republiky je vybudovanie relatívne malých, ale vysoko kvalitných, primerane vyzbrojených a veľmi dobre vycvičených síl, schopných integrovať sa do kolektívnych obranných mechanizmov NATO. ***Ozbrojené sily Slovenskej republiky - model 2010 tento cieľ splnia.*** Budú vysoko spôsobilé čeliť ohrozeniam skoršieho obdobia, ako aj podporovať medzinárodné mierové operácie. Tiež poslúžia ako základ na vytvorenie väčších ozbrojených síl pre prípad, ak by boli potrebné z dlhodobejšieho hľadiska. Tento prístup umožní Slovenskej republike, aby si poradila s praktickými výzvami na bezpečnosť strednej a východnej Európy dnes, aj v budúcnosti.